

KOMMANDIITTIYHTIÖN MUUTTAMINEN OSAKEYH- TIÖKSI

Case Taksi X Ky

Koulutusala Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	
Koulutusohjelma Liiketalouden koulutusohjelma	
Työn tekijä Tanja Hokkanen	
Työn nimi Kommandiittiyhtiön muuttaminen osakeyhtiöksi – Case Taksi X Ky	
Päiväys 15.12.2015	Sivumäärä/Liitteet 52/3
Ohjaaja(t) Arja Hukkanen	
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) Taksi X Ky	
<p>Tiivistelmä</p> <p>Opinnäytetyön tarkoituksena on tarkastella toimeksiantaja yrityksen mahdollista muutosta kommandiittiyhtiöstä osakeyhtiöksi. Opinnäytetyössä tarkastellaan yhtiömuotojen keskeisimpiä eroja. Keskeisiä kysymyksiä ovat lisäksi kuinka muutosprosessi tapahtuu ja saavuttaako yrittäjä verotuksellista hyötyä toimimalla osakeyhtiömuodossa.</p> <p>Opinnäytetyö on toteutettu kvalitatiivisena eli laadullisena tutkimuksena. Tutkimuksen aineistona on käytetty yrityksen tilinpäätöstietoja, joista tehtyjen laskelmien pohjalta tutkitaan muutosprosessin kannattavuutta eli saavuttaako yrittäjä muutoksella verotuksellisia hyötyjä. Opinnäytetyössä on pääsääntöisesti käytetty lähteinä alan kirjallisuutta sekä voimassa olevaa lainsäädäntöä.</p> <p>Molemmissa yhtiömuodoissa on hyvät ja huonot puolensa. Osakkeiden vastuu osakeyhtiössä on rajoitetumpaa ja tämän vuoksi osakkeen omistajan riskit ovat pienemmän. Kommandiittiyhtiössä vastuu velvoitteista on yhtiömiehellä. Varojen nostaminen on huomattavasti helpompaa kommandiittiyhtiössä kuin osakeyhtiössä. Laki avoimista ja kommandiittiyhtiöistä säätelee kommandiittiyhtiön muutosta osakeyhtiöksi. Muutos osakeyhtiöksi on mahdollista tehdä niin, että yrityksen identiteetti säilyy ennallaan. Muutos hetkellä ei ole mahdollista ottaa toimintaan mukaan uusia osakkeen omistajia. Muutos tapahtuu muutossopimuksella, johon on liitettävä esimerkiksi selvitys yhtiön taloudellisesta tilasta ja uuden osakeyhtiön yhtiöjärjestys. Muutos rekisteröidään kaupparekisteriin.</p> <p>Opinnäytetyössä tärkeänä osana selvitettiin, voiko yrittäjä saavuttaa verotuksellista hyötyä, mikäli yhtiömuoto olisi osakeyhtiö. Verotuksellisiin asioihin vaikuttavat monet seikat, kuten yhtiön verotettava tulo, yhtiön nettovarallisuus sekä jaettava osingon määrä. Tutkimuksen tuloksena selvisi, ettei yrittäjä saavuta verotuksellista hyötyä nostamalla osinkoa osakeyhtiössä, kun osingon määrä on suunniteltu 30 000 euroa. Verotuksellinen hyöty saavutettiin vasta kun osingon määrä laskettiin 10 000 euroon. Muutos ei tässä tapauksessa olisi kannattava. Vaihtoehtoisena ratkaisuna voidaan osakeyhtiössä yrittäjälle myös maksaa palkkaa. Yrittäjä voi myös halutessaan ottaa yrityksestä osan varoista palkkana ja osan osinkoina.</p>	
Avainsanat	
kommandiittiyhtiö, osakeyhtiö, verotus, yritysmuodon muutos	

Field of Study Social Sciences, Business and Administration			
Degree Programme Degree Programme in Business and Administration			
Author(s) Tanja Hokkanen			
Title of Thesis Changing of company form from limited partnership to limited company – Case Taksi X Ky			
Date	15.12.2015	Pages/Appendices	52/3
Supervisor(s) Arja Hukkanen			
Client Organisation /Partners Taksi X Ky			
<p>Abstract</p> <p>The purpose of the thesis was to study the possibilities of the client organisation to change the company form from limited partnership to limited company. The differences of the company forms are discussed in this thesis. The thesis deals with central questions such as how changing company form is carried out and which taxation benefits the entrepreneur achieves.</p> <p>Th thesis is executed as qualitative analysis. Financial statements of the client organisation are used as the material of the study. Calculations based on the financial statements are used to observe the profitability of the changing process and possible benefits brought by taxation. In general the other sources of information include literature about the line of business and valid legislation connected to the subject.</p> <p>Both business forms have their benefits and disadvantages. In a limited company, shareholders responsibilities are limited and therefore the risks are smaller. In a limited partnership an active partner carries the responsibility for the obligations. Withdrawal of assets is easier in a limited partnership than in a limited company. Legislation on partnerships and limited partnerships regulates the change of company form from limited partnership to limited company. Changing of company form to limited company is possible when the company's identity remains the same. It is not possible to take new shareholders in the business during the change. The change happens by the contract of the change which requires information on for example the company's financial state and the articles of associations of the new established company. The change is registered in to Register of Companies.</p> <p>The important part of the thesis was to study if an entrepreneur could achieve benefits in taxation if the company form were limited company. Taxable income, company's net property and amount of dividend affect taxation. The result of the study is that the entrepreneur cannot achieve benefits in taxation by receiving dividend in a limited company when the amount of dividend is planned to be 30 000 euros. The benefits of the taxation would be reached if the amount of dividend was reduced to 10 000 euros. The change was not considered profitable in the case company. An alternative solution would be that the entrepreneur would receive a pay from the limited company. If the company form were limited company, the entrepreneur could also be compensated for his input in a combination of pay and dividend.</p>			
Keywords			
limited partnership, limited company, taxation, changing of company form			

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	6
1.1	Toimeksiantajan taustat	6
1.2	Opinnäytetyön tavoitteet ja aihealueen rajaus	6
2	YRITYSMUOTOINA KOMMANDIITTIYHTIÖ JA OSAKEYHTIÖ.....	8
2.1	Kommandiittiyhtiö	8
2.1.1	Yhtiömiehet	8
2.1.2	Kommandiittiyhtiön perustaminen	8
2.1.3	Oikeustoimikelpoisuus ja yhtiömiesten vastuu	9
2.1.4	Varojen jako kommandiittiyhtiössä	10
2.2	Osakeyhtiö	10
2.2.1	Osakeyhtiön yleiset periaatteet	10
2.2.2	Osakeyhtiön perustaminen	11
2.2.3	Oikeushenkilöllisyys ja osakkaiden vastuut.....	12
2.2.4	Osakeyhtiön hallinto ja päätöksen teko.....	13
2.2.5	Varojen jako osakeyhtiössä	15
2.2.6	Peitelty osingonjako	17
3	MUUTOSPROSESSI TOIMEKSIANTAJA YRITYKSESSÄ.....	18
3.1	Yrityksen identiteetin säilyminen ja osakkeenomistajat	19
3.2	Yhtiön velvoitteista vastaaminen	20
3.3	Verotus ja kirjanpito muutoksessa.....	21
4	YHTIÖMUOTOJEN VEROTUS	22
4.1	Kommandiittiyhtiön verotus	22
4.1.1	Yhtiömiesten verotus.....	23
4.2	Osakeyhtiön verotus	24
4.2.1	Osakkaiden verotus.....	24
5	TOIMEKSIANTAJAN VEROTUS	26
5.1	Taksi X Ky:n verotus vuosina 2011–2013.....	26
5.2	Taksi X Oy:n verotus vuosina 2011–2013	28
6	YRITYSMUOTOJEN VERTAILUA.....	32
7	YHTEENVETO.....	35
	LÄHTEET JA TUOTETUT AINEISTOT	38

LIITE 1: TUTKIMUKSEN LASKELMAT VUONNA 2011	40
LIITE 2: TUTKIMUKSEN LASKELMAT VUONNA 2012	44
LIITE 3: TUTKIMUKSEN LASKELMAT VUONNA 2013	48

1 JOHDANTO

1.1 Toimeksiantajan taustat

Opinnäytetyön toimeksiantajana on pohjoissavolainen kommandiittiyhtiö, jonka toimialana on taksiliikenne. Yritys on perustettu tammikuussa vuonna 2007. Toimeksiantaja yrityksessä on tällä hetkellä yksi vastuunalainen ja yksi äänetön yhtiömies. Yritys työllistää tällä hetkellä molemmat yhtiömiehet. Lisäksi yritys työllistää silloin tällöin yrityksen ulkopuolisia taksinkuljettajia, esimerkiksi sijaisuuksien ja lomien yhteydessä. Taksi X Ky:llä on tällä hetkellä käytössään yksi tilataksi. Vuonna 2011 yrityksen liikevaihto oli noin 115 000 euroa ja vuonna 2012 noin 125 000 euroa. vuonna 2013 liikevaihto kasvoi noin 127 000 euroon.

Vastuunalaisella yhtiömiehellä on lääninhallituksen myöntämä taksilupa. Taksiluvalla tarkoitetaan hakemuksesta myönnettävää liikennelupaa, joka oikeuttaa luvan hakijan harjoittamaan tilausliikennettä ja palvelusopimusasetuksessa tarkoitettua liikennettä yhdellä henkilöautolla tai yhdellä esteettömyysvaatimukset täyttävällä henkilöautolla. Lupa oikeuttaa harjoittamaan liikennettä koko maassa Ahvenanmaan maakuntaa lukuun ottamatta. (Taksiliikennelaki 217/2007, § 2.) Äänettömällä yhtiömiehellä puolestaan on taksinkuljettajan ajolupa. Ajoluvan myöntää poliisi. Jokaisella taksinkuljettajalla on oltava voimassa oleva kuljettajan ajolupa, sillä taksin kuljettajan työ vaatii tehtävän edellyttämää ammattitaitoa. Ammattitaidon ylläpitämiseksi taksinkuljettajan on suoritettava taksinkuljettajan koulutus sekä koe. Lisäksi kuljettajan on suoritettava laissa määritelty jatkokoulutus. (Laki taksinkuljettajien ammattipätevyydestä, 695/2009.) Yrityksessä on tällä hetkellä suunnitteilla muuttaa yritysmuotonsa osakeyhtiöksi ja tämän opinnäytetyön tarkoituksena on kartoittaa yrityksen muutosprosessia.

1.2 Opinnäytetyön tavoitteet ja aihealueen rajaus

Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää toimeksiantajalle, kuinka muutosprosessi kommandiittiyhtiöstä osakeyhtiöksi tapahtuu. Työssä kartoitetaan ensimmäiseksi keskeisimpiä yritysmuotojen eroja, eli selvitetään miten kommandiittiyhtiö toimii ja kuinka osakeyhtiö toimii. Osakeyhtiö yritysmuotona on toimeksiantajalle vieras, joten sen vuoksi ensimmäisessä vaiheessa keskitytään selkeyttämään eroja yritysmuotojen välillä ja antamaan peruskuvauksen osakeyhtiön keskeisimmistä piirteistä. Tavoitteena on tuoda esille myös käytännön asioita, jotka muuttuvat yritysmuodon muutoksen myötä. Seuraavassa vaiheessa on tarkoituksena antaa yrittäjälle käytännön ohjeet, kuinka hänen tulee toimia yhtiömuotoa muuttaessaan ja mitä tärkeitä asioita muutosprosessissa kannattaa huomioida. Opinnäytetyön viimeisessä vaiheessa on tarkoitus myös ottaa kantaa muutoksen verotuksellisiin kysymyksiin. Kuinka yrittäjän verotus muuttuu muutoksen myötä ja olisiko muutos yrittäjälle verotuksellisesti kannattavaa, eli voiko yrittäjä saavuttaa verotuksellista hyötyä toimimalla osakeyhtiönä.

Opinnäytetyön on siis jaettavissa seuraaviin kolmeen pääkysymykseen:

- Kuinka osakeyhtiö eroaa kommandiittiyhtiöstä?
- Kuinka muutosprosessi tapahtuu ja mitä vaiheita se sisältää?
- Onko muutos verotuksellisesti kannattava yrittäjälle?

Opinnäytetyö toteutetaan kvalitatiivisena eli laadullisena tutkimuksena. Opinnäytetyön aineistona käytetään toimeksiantajayrityksen tilinpäätöstietoja, joista tehtävien laskelmien ja arviointien perusteella tutkitaan muutosprosessin kannattavuutta. Opinnäytetyössä lasketaan yrityksen verot kommandiittiyhtiössä vuosina 2011–2013. Jotta työssä voitaisiin vertailla yritysmuotoja ja tehdä johtopäätöksiä, lasketaan verot tarkasteluvuosilta myös niin, kuin yritysmuoto olisi ollut osakeyhtiö. Laskelmien pohjalta on tarkoitus tehdä johtopäätöksiä siitä saavutettaisiinko muutokselle hyötyjä verotuksessa ja missä mittakaavassa. Lähteinä opinnäytetyössä käytetään pääasiassa voimassa olevaa lainsäädäntöä ja tietokirjallisuutta.

2 YRITYSMUOTOINA KOMMANDIITTIYHTIÖ JA OSAKEYHTIÖ

Yritystoimintaa voidaan harjoittaa luonnollisena henkilönä, ammatinharjoittajana tai yhteisömuodossa. Käytetyimpiä yritysmuotoja ovat henkilöyhtiöt sekä osakeyhtiöt. (Leppiniemi 2008, 11.) Avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö ovat molemmat yritysmuotoina henkilöyhtiöitä. Niiden toimintaa säätelee laki avoimista yhtiöistä ja kommandiittiyhtiöistä (389/1988). Osakeyhtiön toiminnan yleisperiaatteita puolestaan säätelee osakeyhtiölaki (624/2006).

2.1 Kommandiittiyhtiö

Kommandiittiyhtiö on vähintään kahden tai useamman yhtiömiehen yhteistoiminnallinen organisaatio, jonka tarkoituksena on harjoittaa elinkeinotoimintaa yhteisen taloudellisen tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteiseksi taloudelliseksi tavoitteeksi mielletään usein voiton tuottaminen. Tavoitteita voi myös olla erilaisia, kuten esimerkiksi, jonkin tehtävän toteuttaminen mahdollisimman alhaisilla kustannuksilla. (Villa 2013, 30–31).

2.1.1 Yhtiömiehet

Henkilöyhtiöissä yhtiömiehet voivat olla luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä. Oikeushenkilöitä ovat esimerkiksi toinen henkilöyhtiö tai osakeyhtiö. Yleisimmin yhtiömiehet ovat kuitenkin luonnollisia henkilöitä. (Karttunen, Koivunen, Laasanen, Sippel, Uitto, Valtonen 2008, 390.) Kommandiittiyhtiössä on oltava kahdenlaisia yhtiömiehiä, vastuunalaisia ja äänettämiä. Vastuunalaisen yhtiömiehen vastuu yhtiötoiminnasta on rajatonta ja vastuunalainen yhtiömies vastaa yhtiön sitoumuksista henkilökohtaisesti niiden täyteen määrään saakka. (Villa 2013, 30–31.)

Äänetön yhtiömies toimii kommandiittiyhtiössä rahoittajan roolissa, sillä äänettömän yhtiömiehen vastuu yhtiön velvoitteista rajoittuu hänen sijoittamansa pääoman määrään. Äänetön yhtiömies ei myöskään muutoin osallistu kommandiittiyhtiön hallinnoimiseen. Kommandiittiyhtiössä tulee olla vähintään yksi äänetön yhtiömies mutta heitä voi olla myös useampia. (Villa, Ossa, Saarilehto 2007, 25.) Henkilöyhtiöiden yhtiömiesten lukumäärästä ei myöskään ole säädetty ylärajaa. Henkilöyhtiöiden kehittymätön päätöksentekojärjestelmä ja vastuukysymykset huomioon ottaen yhtiömiehiä ei kuitenkaan käytännössä voi olla kovinkaan monta. (Sutinen ja Viklund 2004, 98.)

2.1.2 Kommandiittiyhtiön perustaminen

Kommandiittiyhtiö perustetaan yhtiömiesten välisellä yhtiösopimuksella, jossa sovitaan yrityksen toiminnalle tärkeistä asioista. Yhtiösopimuksessa voidaan sopia esimerkiksi yhtiön edustamisesta, voitonjaosta ja vastuunjakamisesta. Laki avoimista ja kommandiittiyhtiöistä säätelee omalta osaltaan näitä vastuukysymyksiä. Näistä säädöksistä voidaan poiketa vain yhtiösopimuksessa, joten sen laatimisella on suuri rooli, kun määritellään kommandiittiyhtiön vastuukysymyksiä. (Karttunen ym. 2008, 391.) Yhtiömiesten tekemällä yhtiösopimuksella ei ole olemassa erillistä muotovaatimusta. Sopimus voi olla kirjallinen, suullinen tai jopa hiljainen. Pääasiana on, että yhtiömiehet ovat sopimuk-

sesta yksimielisiä. (Villa ym. 2007, 24.) Kirjallinen sopimus on kuitenkin suositeltava vaihtoehto erimielisyyksien välttämiseksi.

Kommandiittiyhtiö syntyy yhtiömiesten tekemällä yhtiösopimuksella. Tällöin yritys siis syntyy, kun yhtiösopimus tulee voimaan. (Laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä 389/1988.) Yhtiösopimuksessa voidaan kuitenkin määritellä milloin yhtiösopimus tulee voimaan. Mikäli tiettyä ajankohdtaa ei ole määritelty, sopimus tulee voimaan silloin, kun kaikki yhtiömiehet ovat hyväksyneet sen. Sopimuksen hyväksymisen jälkeen yhtiö merkitään kaupparekisteriin. Rekisterimerkinnällä on kuitenkin vain toteava eli deklaratiivinen merkitys, koska yhtiö on jo syntynyt päätöksenteko hetkellä. (Villa ym. 2007, 27.) Kommandiittiyhtiön kirjanpitovelvollisuus puolestaan alkaa silloin, kun yrityksen nimissä tehdään ensimmäistä kertaa liiketoimia (Leppiniemi 2008, 12).

2.1.3 Oikeustoimikelpoisuus ja yhtiömiesten vastuu

Kommandiittiyhtiö on oikeustoimikelpoinen, tällöin se voi hankkia oikeuksia ja tehdä sitoumuksia. Kommandiittiyhtiö voi lisäksi olla asianosaisena tuomioistuimessa tai muun viranomaisen luona. (Laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä 389/1988.) Henkilöyhtiöissä yhtiömiesten vastuu yhtiön toimista korostuu. Lisäksi henkilöyhtiöissä yhtiömiesten keskinäinen luottamus on erittäin tärkeässä asemassa, koska toiminnasta vastataan yhdessä. (Karttunen ym. 2008, 401–402.)

Henkilöyhtiöissä vastuu yhtiön velvoitteista on yhtiömiehillä. Kommandiittiyhtiössä vastuu on siis vain vastuunalaisilla yhtiömiehillä, joista jokainen vastaa yrityksen sitoumuksista koko henkilökohtaisella omaisuudellaan. Vastuunalaisten yhtiömiesten vastuu kommandiittiyhtiön velvoitteista on rajattomalla ja ensisijaista. Vastuun rajattomuudella tarkoitetaan sitä, että yhtiömies vastaa kaikista yhtiön velvoitteista täyteen määrään saakka. Vastuun ensisijaisuus puolestaan on sitä, että yhtiön velkoja voi osoittaa maksuvaatimuksensa suoraan yhtiömiehelle. Velkojan ei siis tarvitse kohdistaa maksuvaatimusta ensin yhtiöön tai osoittaa ensin yhtiön olevan maksukyvytön. (Karttunen ym. 2008, 401–402.)

Lisäksi yhtiömiesten vastuu velvoitteista on solidaarista. Solidaarinen vastuu tarkoittaa sitä, että velkoja voi periä saatavansa keltä tahansa henkilöyhtiön yhtiömiehistä. Velkojan ei tällöin tarvitse periä saatavansa muilta osakkailta tai noudattamalla yhtiösopimuksen mukaisia osakkuuksia. (Sutinen ja Viklund 2004, 98.) Mikäli velkoja kohdistaa maksuvaatimuksensa yhteen yhtiömieheen, syntyy tälle yhtiömiehelle takautumisoikeus muita yhtiömiehiä kohtaan. Takautumisvaatimus voidaan kuitenkin esittää vain yhtiön purkautuessa. Jos yhtiö jatkaa toimintaansa, yhtiömiehellä on oikeus vaatia maksamaansa velkaa takaisin yhtiöltä. (Karttunen ym. 2008, 402.)

Kommandiittiyhtiön yhtiömiesten velkavastuuta tarkastellessa on huomioitava myös velkavastuun ulottuvuus. Tämä tarkoittaa sitä, että vastuunalainen yhtiömies vastaa kaikista velvoitteista, jotka ovat syntyneet hänen yhtiömiesskautellaan. Mikäli yhtiömies eroaa yhtiöstä ja hänen tilalleen tulee uusi yhtiömies, uusi yhtiömies vastaa myös velvoitteista, jotka ovat syntyneet ennen hänen liittymistään yhtiöön. Lisäksi vanha yhtiömies vastaa edelleen hänen yhtiömiesskautenaan syntyneistä vel-

voitteista vaikka hän olisi jo eronnut yhtiöstä, eikä osallistuisikaan enää yhtiön toimintaan. (Karttunen ym. 2008, 403).

2.1.4 Varojen jako kommandiittiyhtiössä

Varojen ottaminen kommandiittiyhtiössä kesken tilikauden tapahtuu useimmiten yksityisottojen kautta. Vastuunalaiset yhtiömiehet voivat, koska tahansa päättää yhtiön varojen ottamisesta tai jakamisesta. (Villa ym. 2007, 44.) Äänettömällä yhtiömiehellä ei kuitenkaan ole kommandiittiyhtiössä tähän mahdollisuutta. Äänettömällä yhtiömiehellä on kuitenkin oikeus tarkastaa yrityksen kirjanpitoa ja saada tietoja yhtiön toiminnasta, koska hän toimii rahoittajan roolissa. Kommandiittiyhtiön yhtiömiehille voidaan maksaa palkkaa, verottomia matkakustannusten korvauksia sekä luontoisetuja. (Tuomi-Sorjonen 2013, 13.)

Voitto puolestaan jaetaan kommandiittiyhtiössä niin kuin yhtiösopimuksessa on määritelty. Jollei voitonjaosta ole erikseen sovittu yhtiöjärjestyksessä yhtiömiesten kesken, sovelletaan niitä säännöksiä, jotka ilmenevät laissa avoimista ja kommandiittiyhtiöistä. (Villa ym. 2007, 44.) Voittoa jaetaan ensin äänettömälle yhtiömiehelle ja yleensä voitto-osuus on jokin tietty prosentuaalinen osuus hänen yhtiöpanoksensa määrästä. Mikäli muuta ei ole sovittu, hänelle maksetaan korkolain mukainen korko tilikauden alussa olleelle pääomapanoksen määrälle. Loppu voitto jaetaan vastuunalaisten yhtiömiesten kesken. (Tuomi-Sorjonen 2013, 14.)

Tilanteessa, jossa yhtiön toiminta on kannattamatonta ja tilikauden tulos osoittaa tappiota, tappio jaetaan tilinpäätöksessä yhtiömiesten yhtiöosuuksien suhteessa. Tästäkin jaosta voidaan sopia toisin yhtiösopimuksessa. Yhtiömiehet voivat esimerkiksi sopia, että tappio siirretään jakamattomana yhtiön voitto- ja tappiotilille. (Villa ym. 2007, 44.)

2.2 Osakeyhtiö

Osakeyhtiö on pääomayhtiö. Sen keskeisimpänä erona henkilöyhtiöihin on osakkeenomistajien rajoitettu vastuu yhtiön velvoitteista. Osakeyhtiön toimintaa säätelee osakeyhtiö laki (624/2006). Osakeyhtiön osakkaat saavat kuitenkin varsin vapaasti määrätä yhtiön toiminnasta yhtiösopimuksessa. Ellei jotain aihetta ole määritelty erikseen yhtiösopimuksessa, sovelletaan silloin osakeyhtiön lain säädöksiä. Yhtiösopimuksen laadinnassa on kuitenkin otettava huomioon osakeyhtiölain pakottavat säädökset, joista ei voi yhtiösopimuksella sopia toisin. Osakeyhtiölaki määrittelee yhtiöille myös paljon yleisoikeudellisia periaatteita, joiden tarkoituksena on turvata yhtiön vähemmistöosakkaita ja velkojia. Näitä ovat esimerkiksi pääoman pysyvyys, osakkeen luovutettavuus, tavoite tuottaa voittoa ja yhdenvertaisuus periaate. (Karttunen ym. 2008, 412–414.)

2.2.1 Osakeyhtiön yleiset periaatteet

Osakeyhtiö voi olla yksityinen tai julkinen. Osakeyhtiössä tulee aina olla osakepääoma jonka vähimmäismäärä on yksityisessä osakeyhtiössä 2 500 euroa ja julkisessa osakeyhtiössä 80 000 euroa. Julkisen osakeyhtiön osakkeet ovat nimensä mukaisesti julkisen kaupankäynnin kohteena. Osakepää-

oma on yhtiöön sijoitettua pysyvää varallisuutta. Pysyvällä osakepääomalla pyritään suojaamaan yhtiön velkojia, sillä osakeyhtiön osakkaat eivät vastaa yhtiön velvoitteista. Osakkaat eivät saa ilman velkojien suostumusta kajota yhtiön sidottuun pääomaan. Osakeyhtiön varoja jaettaessa on siis aina huomioitava, että yhtiöön tulee jäädä varojenjaon jälkeen yhtiön sidottu oma pääoma sekä muut jakokelvottomat varat. (Karttunen ym. 2008, 412.)

Yksityisessäkin osakeyhtiössä osakkeet voidaan rajoituksitta luovuttaa ja hankkia, ellei tästä ole osakeyhtiön yhtiöjärjestyksessä muuta säädetty. Osakeyhtiön osakas voi siis koska tahansa irtautua yhtiöstä myymällä tai muulla tavalla luovuttamalla osakkeensa. Yhtiöjärjestyksessä tätä mahdollisuutta on kuitenkin mahdollista rajoittaa suostumus- ja lunastuslausekkeiden avulla. Suostumuslauseke tarkoittaa sitä, ettei yhtiön osakkeita saa luovuttaa ilman yhtiön suostumusta. Käytännössä luvan osakkeiden luovuttamiseen antaa yhtiön hallitus. Lunastuslausekkeella puolestaan tarkoitetaan sitä, että yhtiöllä, osakkeenomistajalla tai muulla henkilöllä on oikeus lunastaa muulta omistajalta kuin yhtiöltä toiselle siirtyvä osake. Tällöin on myös määriteltävä kellä lunastus oikeus on ja kuinka menettellään, jos useammat henkilöt haluavat yhtäaikaaisesti käyttää lunastusoikeutensa. (Karttunen ym. 2008, 413.)

Osakeyhtiön pääsääntöisenä tarkoituksena on tuottaa voittoa, ellei yhtiöjärjestyksessä ole määrätty asiasta toisin. Yhtiön johdolla on velvollisuus edistää yhtiön etuja, joka johtaa suoraan siihen, että yhtiön johdon on pyrittävä kaikessa toiminnassaan voiton tuottamiseen. Osakeyhtiön ylin päättävä elin on yhtiökokous, jossa päätösvaltaa käyttävät osakkeenomistajat. Yhtiökokouksen päätökset tehdään yleensä yksinkertaisella äänenemmistöllä. Yksittäisen osakkaan vaikutusmahdollisuudet yhtiön päätöksenteossa ovat sidoksissa hänen osakeomistuksensa määrään. (Karttunen ym. 2008, 413.) Yleensä kaikki osakkeet tuottavat osakeyhtiössä yhtäläiset oikeudet, ellei yhtiöjärjestyksessä ole määrätty, että yhtiöllä on olemassa erilaisia osakkeita, jotka tuottavat erilaiset oikeudet. Yhdenvertaisuusperiaatteesta johtuen yrityksen johdolla on velvollisuus pidättäytyä sellaisista toimista, jotka tuottavat osakkeenomistajalle epäoikeutettuja etuja muiden osakkeenomistajien tai yhtiön kustannuksella. (Karttunen ym. 2008, 414.)

Osakeyhtiön johdon tärkeimpänä tehtävänä on edistää yhtiön etua. Tämä edellyttää yhtiön johdolta harkittua toimintaa ja kykyä tunnistaa erilaisiin toimenpiteisiin liittyviä riskejä. Osakeyhtiön johdolta edellytetään esimerkiksi riittävää informaation keräämistä erilaisten toimenpiteiden tueksi. Yhtiön johdon tulee olla myös lojaali yhtiölle ja toimia yhtiön etuja edistävästi. Yhtiön johto ei siis saa toiminnallaan edistää omaa henkilökohtaista etuaan tai tiettyjen osakkeenomistajien etuja. (Karttunen ym. 2008, 414.)

2.2.2 Osakeyhtiön perustaminen

Osakeyhtiötä perustettaessa osakkeenomistajien on laadittava kirjallinen perustamissopimus, jonka kaikki osakkeenomistajat allekirjoittavat. Allekirjoituksellaan osakkaat merkitsevät sopimuksessa ilmenneen määrän yhtiön osakkeita. Osakemerkintää ei voida peruuttaa, ellei niin ole erikseen sovittu. Osakeyhtiön johdon jäsenten ja myös osakeyhtiön tilintarkastajan toimikausi alkavat sopimuksen

allekirjoittamisesta. (Osakeyhtiölaki 624/2006.) Osakeyhtiölaissa (624/2006) on määritelty perustamissopimuksen sisältö. Sen mukaan perustamissopimuksessa on aina mainittava:

1. Sopimuksen päivämäärä
2. Kaikki osakkeenomistajat ja kunkin merkitsemät osakkeet
3. Osakkeesta yhtiölle maksettava määrä
4. Osakkeen maksuaika
5. Yhtiön hallituksen jäsenet

Osakeyhtiön perustamissopimukseen on liitettävä yhtiöjärjestys. Osakeyhtiölain (624/2006) mukaan yhtiöjärjestyksessä on aina mainittava

1. Yhtiön toiminimi
2. Kotipaikkakuntana oleva Suomen kunta
3. Toimiala

Lisäksi osakeyhtiön tilikausi on määriteltävä joko perustamissopimuksessa tai yhtiöjärjestyksessä. Perustamissopimuksessa voidaan mainita myös osakeyhtiön toimitusjohtaja ja hallituksen puheenjohtaja. Yhtiöjärjestyksessä on lisäksi ilmoitettava toiminimen jokainen ilmaisumuoto, jos yhtiö käyttää toiminimeään kaksi- tai useampikielisenä. (Leppiniemi 2008, 23–24.)

Osakeyhtiö on ilmoitettava rekisteröitäväksi kolmen kuukauden kuluessa perustamissopimuksen allekirjoittamisesta tai muutoin perustaminen raukeaa. (Osakeyhtiölaki 624/2006, § 8.) Osakeyhtiö syntyy, kun yritys merkitään kaupparekisteriin. Tällöin rekisteröinnillä on oikeutta luova, eli konstitutiivinen merkitys. (Villa ym. 2007, 27.) Vain täysin maksetut osakkeet voidaan ilmoittaa rekisteröitäväksi. Lisäksi rekisteriviranomaiselle tulee toimittaa osakeyhtiön hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan lausunto siitä, että perustamisessa on noudatettu osakeyhtiölain vaatimuksia. Rekisteriviranomaiselle toimitetaan myös tilintarkastajan lausunto siitä, että osakkeiden maksamisessa on noudatettu lainsäädäntöä. Mikäli yrityksen ei tarvitse valita tilintarkastajaa, on osakkeiden maksamisesta toimitettava muu selvitys. (Osakeyhtiölaki 624/2006, § 8.)

Osakeyhtiöstä tulee kirjanpitovelvollinen silloin, kun se tosiasiallisesti ryhtyy harjoittamaan liiketoimintaa. Kirjanpitovelvollisuus alkaa vaikka yritystä ei vielä olisikaan tällöin rekisteröity kaupparekisteriin. Jos ensimmäisen tilikauden päättyessä osakeyhtiötä ei ole vielä rekisteröity, on yrityksen silti tehtävä tilinpäätös. Tilinpäätös tehdään silloin tosiasiallista toimintaa vastaavan yritysmuodon mukaisesti, joka tällaisessa poikkeustilanteessa on yleensä avoin yhtiö. (Leppiniemi 2007, 13.)

2.2.3 Oikeushenkilöllisyys ja osakkaiden vastuut

Osakeyhtiö on osakkeenomistajistaan erillinen oikeushenkilö, joka syntyy rekisteröimishetkellä (Osakeyhtiölaki 624/2006, § 2). Oikeushenkilöllisyyden yhtenä tärkeänä piirteenä pidetään sitä, että osa-

keyhtiö omistaa itse oman omaisuutensa. Osakeyhtiön oikeudet ja velvollisuudet on pidettävä erillään omistajien oikeuksista ja velvollisuuksista. Osakkeen omistaminen osakeyhtiössä ei tuota mitään määriteltyä osaa yhtiöstä tai sen omaisuudesta vaan osake tuottaa osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaiset oikeudet ja velvollisuudet suhteessa osakeyhtiöön. (Villa 2013, 201.) Osakeyhtiön oikeushenkilöllisyys sisältää myös yhtiön oikeuskelpoisuuden ja oikeustoimikelpoisuuden. Oikeuskelpoisuus tarkoittaa sitä, että yhtiöllä voi olla sekä oikeuksia että velvollisuuksia. Oikeustoimikelpoisuus on puolestaan osakeyhtiön itsenäistä kykyä määrätä omista oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan. (Villa 2013 201.)

Osakkeen omistajan vastuu yhtiön velvoitteista on rajoitettua, mikä tarkoittaa sitä, että osakkeen omistajat eivät ole henkilökohtaisesti vastuussa yhtiön velvoitteista (Osakeyhtiölaki 624/2006, § 2.) Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että yhtiön velkoja tai muu sopimuskumppani ei voi vaatia yhtiön velvoitteen tai sopimuksen täyttämistä osakkeen omistajalta (Villa 2013, 202.) Osakkeen omistajan rajoitettua vastuuta yhtiön velvoitteista voidaan pitää yhtenä osakeyhtiön keskeisimpänä periaatteena. Vastuun rajoittuneisuus antaa turvaa osakkeen omistajalle. Lisäksi se tarjoaa mahdollisuuden sijoittaa pääoma riskialttiisiin yrityksiin ilman uhkaa, siitä että sijoittaja olisi yhtiön velvoitteista vastuussa henkilökohtaisesti, mikäli yrityksen toiminta olisi kannattamatonta, eikä yritys pystyisi täyttämään velvoitteitaan. (Villa 2013, 203.)

2.2.4 Osakeyhtiön hallinto ja päätöksen teko

Osakeyhtiön pakollisia toimielimiä ovat yhtiökokous ja hallitus. Osakeyhtiöllä voi myös olla toimitusjohtaja sekä hallintoneuvosto. Yhtiöllä on myös velvollisuus valita tilintarkastaja, mikäli lainsäädännössä määritellyt ehdot täyttyvät. (Villa 2013, 254.)

Ylintä päätösvaltaa käyttää osakeyhtiön yhtiökokous. Päätökset toimenpiteistä siis yleensä syntyvät yhtiökokouksessa. Osakeyhtiölaissa on kuitenkin määritelty, että osakkaat voivat yksimielisellä päätöksellä kuitenkin päättää yhtiökokoukselle kuuluvasta asiasta. Tällöin päätös on kirjattava, päivättävä, numeroitava ja, jos osakkeen omistajia on useita, vähintään kahden osakkeenomistajan allekirjoitettava. (Osakeyhtiölaki 624/2006, luku 5 § 1.) Tämä mahdollistaa joustavamman päätöksenteon pienissä osakeyhtiöissä, joissa osakkeenomistajia on vain muutama. Osakeyhtiölaissa (624/2009) on määrätty varsinaisen yhtiökokouksen ajankohdasta sekä siinä päätettävistä asioista. Lain mukaan varsinainen yhtiökokous tulee pitää kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Varsinaisessa yhtiökokouksessa on päätettävä seuraavista asioista:

1. Tilinpäätöksen vahvistamisesta
2. Taseen osoittaman voiton käyttämisestä
3. Vastuuvapaudesta hallituksen jäsenille, toimitusjohtajalle ja hallintoneuvoston jäsenille
4. Hallituksen, hallintoneuvoston ja tilintarkastajan valinnasta, jollei valinnasta ole säädetty toisin yhtiöjärjestyksessä
5. Muista yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiökokoukselle kuuluvista asioista

Ylimääräinen yhtiökokous puolestaan pidetään silloin, jos hallitus katsoo siihen olevan aihetta tai yhtiöjärjestyksessä määrätään ylimääräisen kokouksen pitämisestä. Myös tilintarkastaja tai vähemmistöosakkaat voivat vaatia ylimääräisen yhtiökokouksen pitämistä. Mikäli osakeyhtiöllä on hallintoneuvosto, voi sekin vaatia ylimääräisen yhtiökokouksen pitämistä, jos sillä on yhtiöjärjestyksen mukaan oikeus päättää asiasta. (Osakeyhtiölaki 624/2006 luku 5, § 3.)

Osakeyhtiön hallitus kutsuu koolle yhtiökokouksen. Kokouskutsut on toimitettava kirjallisena osakkeen omistajille, joiden osoitteet ovat yhtiön tiedossa. Yhtiöjärjestyksessä voidaan sopia myös sähköisesti lähetettävästä kutsusta. Osakkeen omistajat voivat kuitenkin yksimielisellä päätöksellään sivuttaa kokouskutsuja koskevat muotovaatimuksen, mikäli se on osakeyhtiölain puitteissa mahdollista. Tämä helpottaa pienten osakeyhtiöiden toimintaa, jossa osakkeenomistajia on vain muutama. Yksityisessä osakeyhtiössä kokouskutsu on toimitettava osakkaille aikaisintaan kahta kuukautta ja vähintään kahta viikkoa ennen yhtiökokousta. (Villa 2013, 261.) Jokaisella yhtiön osakkaalla on lähtökohtaisesti oikeus osallistua yhtiökokoukseen, mikäli hänet on merkitty osakasluetteloon. Osakkaalla on aina oikeus osallistua kokoukseen valtuuttamansa asiamiehen välityksellä. Asiamiehen on esitettävä päivätty valtakirja tai muutoin luotettavalla tavalla osoitettava olevansa oikeutettu edustamaan osakasta. (Villa 2013, 263.)

Hallitus on toinen osakeyhtiön pakollinen toimielin. Hallitus huolehtii osakeyhtiön toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä yhtiön hallinnosta. Hallituksen vastuulla on myös se, että yhtiön kirjanpito ja varainhoito on asianmukaisesti järjestetty. (Osakeyhtiölaki 624/2009 luku 6, § 2.) Osakeyhtiön lain mukaan hallitukseen valitaan yhdestä viiteen varsinaista jäsentä, ellei yhtiöjärjestyksessä ole määrätty toisin. Hallituksen jäsenet valitaan yhtiökokouksessa. Jos jäseniä on vähemmän kuin kolme, tulee valita myös varajäsen. Mikäli hallituksessa on useita jäseniä, tulee sille valita myös puheenjohtaja. Osakeyhtiön hallituksella katsotaan olevan ns. yleistoimivalta. Hallituksella on toimivaltaa kaikissa niissä asioissa, joita ei ole erikseen osakeyhtiölaissa tai yhtiöjärjestyksessä toisen hallintoelimen tehtäviin kuuluviksi. Myös hallituksessa päätökset tehdään yksinkertaisella äänienemmistöllä, ellei yhtiöjärjestys toisin määrää. (Villa ym. 2007, 79.)

Osakeyhtiö voi valita halutessaan itselleen toimitusjohtajan. Yhtiön hallitus valitsee toimitusjohtajan ja myös erottaa hänet tehtävästään. Toimitusjohtajan tehtäviin kuuluu hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Toimitusjohtajan vastuulla on, että yrityksen kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty. Toimitusjohtaja on velvollinen antamaan hallitukselle ja sen jäsenille tietoja, jotka ovat tarpeellisia hallituksen tehtävien hoitamiseksi. (Osakeyhtiölaki 624/2009.) Hallituksen ja toimitusjohtajan välinen vallanjako riippuu yleensä yhtiön toiminnan suuruudesta sekä yhtiön käytännöistä. Toimitusjohtaja ei saa ryhtyä yhtiön toiminnan huomioiden epätavallisiin toimiin ilman, että hallitus on hänet siihen valtuuttanut. (Villa ym. 2007, 80.)

Osakeyhtiössä voi olla myös hallintoneuvosto. Hallintoneuvostossa on oltava vähintään kolme jäsentä ja myös hallintoneuvostolla on oltava puheenjohtaja. Toimitusjohtaja ja hallituksen jäsen eivät voi

lisäksi toimia hallintoneuvoston jäsenenä. Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa yhtiön hallituksen ja toimitusjohtajan vastuulla olevaa hallintoa. Hallintoneuvostolle voidaan määrätä vain tehtäviä, jotka kuuluisivat hallituksen toimivaltaan ja, joita ei ole säädetty muulle yhtiön toimielimelle. Hallintoneuvostolla ei myöskään ole oikeutta edustaa yhtiötä. (Osakeyhtiölaki 624/2009.) Pienissä yhtiöissä ei yleensä ole tarvetta valita hallintoneuvostoa.

Osakeyhtiön edustajalla tarkoitetaan henkilöä tai yhtiön toimielintä, joka voi sitovalla tavalla hankkia oikeuksia ja tehdä sitoumuksia yhtiön puolesta. Yhtiön edustaja voi myös kantaa tai vastata yhtiön puolesta tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa. (Villa ym. 2007, 81.) Osakeyhtiölain mukaan yhtiötä edustaa sen hallitus. Hallitus edustaa yhtiötä kokonaisuutena, eli kaikki hallituksen varsinaiset jäsenet yhdessä ovat yhtiön edustajia. Hallituksen edustusoikeutta ei voida siirtää toiselle taholle kuten hallintoneuvostolle, tai poistaa kokonaan määräämällä siitä yhtiöjärjestyksessä. Yhtiöjärjestyksessä tosin voidaan määrätä, että esimerkiksi yhdellä hallituksen jäsenellä tai toimitusjohtajalla on oikeus edustaa yhtiötä. (Villa 2013, 282–283.) Hallitus voi myös koska tahansa peruttaa antamansa oikeudet yhtiön edustamiseen (Osakeyhtiölaki 624/2006 luku 5, § 26). Osakeyhtiölain mukaan kuitenkin toimitusjohtaja voi edustaa yhtiötä sellaisissa tilanteissa, jotka lain mukaan kuuluvat hänen toimivaltaansa. Huomioitavaa on, että yhtiön edustajalla ei kuitenkaan ole oikeutta tehdä päätöksiä yhtiön puolesta vaan päätösvalta kuuluu edelleen yhtiön toimielimille, kuten yhtiökokoukselle. (Villa 2013, 283.)

2.2.5 Varojen jako osakeyhtiössä

Osakeyhtiön varojen jako on paljon tarkemmin säänneltyä kuin varojen jakaminen kommandiittiyhtiössä. Osakeyhtiössä varoja voidaan jakaa vain niillä tavoilla, jotka osakeyhtiölaissa säädetään. Tarkka sääntely osakeyhtiön kohdalla perustuu siihen, että osakeyhtiö on pääomayhtiö. Tarkkaan säätelyyn vaikuttaa myös maksunsaantijärjestys oman ja vieraan pääoman ehtoisten sijoitusten välillä. (Villa 2013, 318.) Koska osakkeenomistajat eivät ole henkilökohtaisella omaisuudellaan vastuussa yhtiön velvoitteista, on varojen jakoa sääntelemällä turvattava yhtiön velkoja ja maksukykyä (Osakeyhtiölaki 624/2006.) Osakeyhtiölaissa (624/2006) säädetään seuraavat neljä tapaa jakaa laillisesti varoja osakkeen omistajille:

1. Voitonjaolla eli osinkona ja varoja jakamalla vapaan oman pääoman rahastosta
2. Osakepääomaa alentamalla
3. Omia osakkaita hankkimalla ja lunastamalla
4. Purkamalla yhtiö ja poistamalla rekisteristä.

Yhtiö ei saa jakaa varoja, mikäli varojen jaosta päätettäessä tiedetään tai olisi pitänyt tietää yhtiön olevan maksukyvytön tai varojen jaon aiheuttavan maksukyvyttömyyden. Osakeyhtiön varojen jako perustuu viimeisimpänä laadittuun ja vahvistettuun tilinpäätökseen. Lisäksi päätöksen teossa on huomioitava myös tilinpäätöksen laatimisen jälkeen tapahtuneet taloudelliset muutokset, kuten esimerkiksi investoinnit. (Tomperi 2014, 67.) Yhtiön tulee siis arvioida tarkasti maksukykyään, ennen

varojen jakoa. Maksukykyisyyden arvioinnilla ei ole tarkoitus estää varojen jakamista yhtiöstä vaan turvata ensisijaisesti yhtiön velkojien asemaa. (Kotiranta, Raunio, Romppainen, Ukkola 2007, 11.)

Yhtiön vapaa oma pääoma voidaan jakaa kaikkien osakkaiden suostumuksella myös muulla tavoin. Liiketapahtuma, joka vähentää yhtiön varoja tai lisää sen velkoja ilman liiketaloudellista perustetta katsotaan kuitenkin laittomaksi varojen jaoksi. (Tomperi 2014, 67.) Laittomaksi varojen jaoksi katsotaan esimerkiksi omaisuuden tai palvelun myyminen alihintaan tai niiden ostaminen ylihintaan. Myös velan antaminen olosuhteisiin ja markkinoihin nähden liian alhaisella korolla tai otettaessa velkaa suhteettoman suurella korolla katsotaan laittomaksi varojen jaoksi. (Villa 2013, 326.)

Ensimmäinen tapa jakaa varoja yhtiöstä on jakaa voittoa eli osinkoa osakkeenomistajille ja jakaa varoja vapaan oman pääoman rahastosta. Osingonjako tarkoittaa tilikauden ja aikaisempien tilikausien voiton jakamista. Kun taas varoja jaetaan vapaan oman pääoman rahastosta, yhtiö ei jaa voittovarojaan vaan muuta vapaata pääomaa. Vapaa oma pääoma tosin kertyy osittain sitä mukaa, kun yhtiö tekee tulosta. (Kotiranta ym. 2007, 12–13.) Päätöksessä on mainittava jaon määrä ja se mitä varoja jakoon käytetään (Osakeyhtiölaki 624/2006, luku 13, § 5-6.) Päätöksestä on ilmettävä asia tarkasti, jotta tilinpäätöstä tehdessä jako tulee kirjatuksi oikeilta tileiltä. Yhtiössä saadaan jakaa maksukyvyyn salliessa vapaa oma pääoma, josta on vähennetty yhtiöjärjestyksen mukaan jakamatta jätettävät varat. (Kotiranta ym. 2007, 12.)

Varojen jakamisesta päätetään yhtiökokouksessa. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle jaettavaa määrää. Ehdotettua määrää enemmän saadaan jakaa vain, jos vähemmistöosingon määrää koskevat säännökset vaativat tai yhtiöjärjestys velvoittaa. Osakkaita, joilla on vähintään kymmenesosa kaikista osakkeista, kutsutaan vähemmistöosakkaiksi. (Kotiranta ym. 2007, 13.) Jos vähemmistöosakkaat vaativat, on osinkona jaettava vähintään puolet tilikauden voitosta, josta on vähennetty yhtiöjärjestyksen mukaan jakamatta jätettävät varat. Vähemmistöosakkaat eivät kuitenkaan voi vaatia jaettavaksi enempää osinkoa kuin on mahdollista ilman velkojien suostumusta, eikä enempää kuin 8 % osakepääomasta. (Osakeyhtiölaki 624/2006 luku 13, § 7.)

Toinen osakeyhtiölaissa määritellyistä laillisista varojen jako tavoista on osakepääoman alentaminen. Osakepääomaa voidaan alentaa varojen siirtämiseksi vapaan oman pääoman rahastoon sekä tappioiden kattamiseksi, jos vapaa oma pääoma ei riitä. Yhtiökokous päättää osakepääoman alentamisesta. Päätöksessä on ilmoitettava alentamismäärä sekä mihin alentamista käytetään. Osakepääoman alentaminen on ilmoitettava rekisteröitäväksi kaupparekisteriin. Yhtiön on myös haettava rekisteriviranomaiselta kuulutusta velkojille. Yhtiön velkojalla on oikeus vastustaa osakepääoman alentamista. Tätä oikeutta velkojalla ei kuitenkaan ole, jos osakepääoman alentaminen käytetään tappioiden kattamiseen tai osakepääomaa korotetaan samanaikaisesti. Rekisteriviranomainen voi rekisteröidä osakepääoman alentamisen vain jos velkojat eivät vastusta. Velkojien vastustuksesta päätös alentamisesta raukeaa. Osakepääoma on alennettu vasta kun se on rekisteröity. (Osakeyhtiölaki 624/2006 luku 14, § 1-5.)

Kolmas tapa jakaa varoja osakeyhtiössä on hankkimalla tai lunastamalla omia osakkeita vastikkeetta tai vastiketta vastaan. Yhtiö voi myös ottaa pantiksi omia osakkeitaan. Yhtiö voi myös lunastaa tai hankkia osakkeitaan suunnatusti. Suunnattuun hankkimiseen on oltava erittäin painava taloudellinen syy. (Villa ym. 2007, 100.) Sekä hankkimisesta että lunastamisesta päätetään yhtiökokouksessa. Päätöksessä on mainittava hankittavien osakkeiden määrä osakelajeittain, keneltä osakkeita hankitaan tai lunastetaan, milloin osakkeet on tarjottava yhtiölle tai milloin osakkeet lunastetaan, osakkeista maksettavan vastikkeen määrä ja maksuaika. Päätöksessä on käytävä myös ilmi kuinka menettely vaikuttaa yhtiön osakepääomaan. (Kotiranta ym. 2007, 17.)

Viimeinen osakeyhtiölaissa mainittu varojen jako tapa on yhtiön purkaminen ja rekisteristä poistaminen. Yhtiökokouksessa päätetään yhtiön laittamisesta selvitystilaan, mikäli kaksi kolmasosaa annetuista äänistä ja kokouksessa edustetuista osakkeista kannattaa ehdotusta. Yhtiökokouksessa valitaan hallituksen ja toimitusjohtajan tilalle selvitysmiehet, joilla on samat oikeudet kuin virallisilla hallituksen jäsenillä ja toimitusjohtajalla (Kotiranta ym. 2007, 19.) Selvitysmies hoitaa yhtiön asioita selvitystilan aikana. Selvitystilassa otetaan selvää yrityksen varallisuudesta, muutetaan tarvittaessa omaisuutta rahaksi, maksetaan yhtiön velat ja jaetaan loppu omaisuus osakkeen omistajille. Selvitysmies laatii toimenpiteistä lopputilityksen, joka tarkastetaan yhtiökokouksessa. Kokouksen jälkeen selvitysmies ilmoittaa lopputilityksen ja yhtiön purkautumisen rekisteröitäväksi. Yhtiö ei voi enää purkautumisen jälkeen hankkia oikeuksia eikä tehdä sitoumuksia. (Kotiranta ym. 2007, 20–21.)

2.2.6 Peitelty osingonjako

Peitellyllä osingolla tarkoitetaan rahanarvoista etuutta, jonka yhtiö antaa osakkaansa tai hänen perheenjäsenensä hyväksi hänen osakkuusasemansa perusteella. Tavallisesti peitellyssä osingon jaossa on kyse poikkeavasta hinnoittelusta tai etuuden antamisesta vastikkeetta. Peitellyllä osingonjaolla tarkoitetaan myös omia osakkeita hankkimalla tai lunastamalla tai osakepääomaa, vararahastoa tai ylikurssirahastoa alentamalla osingoista menevän veron välttämiseksi jaettuja varoja. (Laki verotusmenettelystä 1558/1995 luku 4, § 29.) Jos verotuksessa katsotaan yhtiön jakaneen peiteltyä osinkoa, menetellään verotuksessa niin kuin yhtiö olisi käyttänyt käypää hintaa. Osakkaan veronalaiseksi tuloksi katsotaan tällöin käyvän hinnan ja käytetyn hinnan erotus. Veroseuraamukset peittelystä osingonjaosta vaihtelevat tapauksen mukaan. (Tomperi 2014, 62–63.)

3 MUUTOSPROSESSI TOIMEKSIANTAJA YRITYKSESSÄ

Laki avoimista ja kommandiittiyhtiöstä (389/1988) säätelee omalta osaltaan kommandiittiyhtiön muuttamista osakeyhtiöksi. Laki säätelee muutosprosessia, muutosta koskevan päätöksenteon täytäntöönpanoa sekä muutoksen vaikutusta velkavastuuseen. Lisäksi muutosprosessissa on huomioitava miten osakeyhtiölaissa ja kaupparekisterilaissa käsitellään tulevan osakeyhtiön rekisteröimiseen liittyviä asioita.

Kommandiittiyhtiö on mahdollista muuttaa osakeyhtiöksi niin, että yrityksen identiteetti säilyy ennallaan. Päätös osakeyhtiöksi muuttamisesta tapahtuu kommandiittiyhtiön yhtiömiesten yksimielisellä päätöksellä. Tämä tarkoittaa siis sitä, että kommandiittiyhtiön äänettömän yhtiömiehen on myös osallistuttava päätöksen tekemiseen. (Villa 2013, 187.) Toimeksiantajayrityksessä on siis molempien yhtiömiesten sekä vastuunalaisen että äänettömän yhtiömiehen osallistuttava muutoksesta päättämiseen. Päätös muutoksesta on tehtävä siinä järjestyksessä, kun yhtiösopimusta muutetaan. Lisäksi päätöksen tekemisen yhteydessä on hyväksyttävä osakeyhtiölain mukaisesti laadittu yhtiöjärjestys. (Laki avoimesta ja kommandiittiyhtiöstä 389/1988, luku 8, § 3.)

Tästä päätöksestä yhtiömuodon muuttamiseksi on laadittava asiakirja, johon on liitettävä osakeyhtiön yhtiöjärjestys. Yhtiöjärjestyksessä puolestaan on mainittava kaikki osakkeen omistajat ja heille tulevat osakkeet. Päätösasiakirjassa tai yhtiöjärjestyksessä on lisäksi määrättävä yhtiön tilikaudesta. Päätösasiakirja on päivättävä ja vastuunalaisen yhtiömiehen on se allekirjoitettava. (Laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä 389/1988, luku 8, § 3.) Asiakirjan allekirjoituksen jälkeen yhtiömiesten on toimitettava yhtiökokoukselle kuuluvat vaalit, joissa valitaan osakeyhtiön hallitus ja tarvittaessa tilintarkastaja. Kokouksen pöytäkirja on laadittava ja allekirjoitettava. Osakeyhtiön hallitus ja tilintarkastaja voidaan kuitenkin valita jo yhtiömuodon muuttamista koskevassa sopimuksessa. Tällöin erillistä kokousta ei tarvitse järjestää. (Honkamäki, Pennanen 2010, 357.)

Seuraavaan taulukkoon on tiivistetty yllä mainitut asiat siitä, mitä sopimuksessa yhtiömuodon muuttamisesta on mainittava tai mitä siihen on liitettävä. Luettelo on Patentti- ja rekisterihallituksen ohjeistuksen mukainen.

TAULUKKO 1. Muutossopimuksen sisältö. (Patentti- ja rekisterihallitus.fi) Viitattu 10.1.2015.

Sopimuksessa yhtiömuodon muuttamisesta on mainittava tai siihen on liitettävä:

- Kaikki osakkeenomistajat ja kullekin tulevat osakkeet
- Yhtiön tilikausi tai siitä on määrättävä yhtiöjärjestyksessä
- Osakepääomaa koskeva selvitys, jossa yksilöidään omaisuus ja sillä suoritettava maksu
- Selvitys omaisuuden arvostamiseen vaikuttavista seikoista ja omaisuuden arvostamisessa noudatetuista menetelmistä
- Selvitys yrityksen taloudellisesta tilanteesta (esimerkiksi tilinpäätösinformaatio)
- KHT- tai HTM-tilintarkastajan tai KHT- tai HTM-yhteisön lausunto osakepääomaa koskevasta selvityksestä ja siitä, onko omaisuudella vähintään maksua vastaava arvo yhtiölle
- Osakeyhtiön yhtiöjärjestys

Muutos osakeyhtiöksi rekisteröidään kaupparekisteriin. Muutoslomake Y5 löytyy helposti Patentti- ja rekisterihallituksen Internet-sivuilta. Lomakkeessa on jo valmiiksi liitettynä siihen kuuluva henkilötietolomake, joka löytyy muutoslomakkeen viimeiseltä sivulta. Lomake Y5 sisältää ilmoituksen yhtiömuodon muuttamisesta osakeyhtiöksi ja osakeyhtiön tiedot. Lomakkeen allekirjoittaa, joku hallituksen jäsenistä tai hänen valtakirjalla valtuuttamansa henkilö. Asianajovaltakirja tulee liittää lomakkeen mukaan alkuperäisenä tai oikeaksi todistettuna jäljennöksenä. Mikäli tarvittavia tietoja ei tule ilmi lomakkeesta, on ne laitettava sen liitteeksi. Patentti- ja rekisterihallitus veloittaa muutoslomakkeen käsittelystä 380€, joka on maksettava etukäteen. (Patentti- ja rekisterihallitus.fi.)

3.1 Yrityksen identiteetin säilyminen ja osakkeenomistajat

Perustettavaan osakeyhtiöön ei voida yritysmuotoa muutettaessa ottaa muita osakkeenomistajia kuin kommandiittiyhtiön yhtiömiehiä (Villa 2013, 187). Mikäli perustettavaan osakeyhtiöön otettaisiin osakkaiksi muita kuin kommandiittiyhtiön yhtiömiehiä, ei yrityksen identtisuuden voida katsoa säilyvän muutoksessa (Honkamäki, Pennanen 2010, 346). Toimeksiantaja yrityksessä tämä tarkoittaa sitä, että perustettavaan osakeyhtiöön tulisi enintään kaksi osakkeen omistajaa, jotka olisivat nykyisen yhtiön vastuunalainen yhtiömies ja äänetön yhtiömies. Kaikkien kommandiittiyhtiön yhtiömiesten ei kuitenkaan tarvitse tulla uuden osakeyhtiön osakkeenomistajiksi. Jos yhtiömies ei hyväksy muutosta osakeyhtiöksi, hänellä on oikeus erota ja saada yhtiöosuudestaan lunastusoikeus. (Villa 2013, 188.) Yhtiömiehen on esitettävä lunastusvaatimus kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun hän on saanut tiedon yhtiömuodon muuttamisesta. Lunastuskorvauksen määrä on se summa, jonka yhtiömies saisi,

jos yhtiö purkautuisi ja yhtiön omaisuus jaettaisiin. Lunastuksen suorituksesta vastaa osakeyhtiö tai vastaanottava yhtiö. Yhtiömuodon muuttamisesta huolimatta kommandiittiyhtiön vastuunalaiset yhtiömiehet ovat edelleenkin henkilökohtaisesti vastuussa lunastuksen suorittamisesta. (Honkamäki, Pennanen 2010, 358.)

Toimeksiantaja yrityksessä ääneton yhtiömies voisi siis jättäytyä pois muutosprosessista ja saada lunastusoikeuden yhtiöön. Ääneton yhtiömies saisi tässä tapauksessa takaisin sijoittamansa yhtiöpanoksen. Koska nykyisessä kommandiittiyhtiössä on vain yksi vastuunalainen yhtiömies, hän luonnollisestikin jatkaisi toimintaa tulevassa osakeyhtiössä. Yhtiön toiminnan luvanvaraisuus olisi otettava huomioon tarkemmin, jos yhtiössä olisi enemmän vastuunalaisia yhtiömiehiä. Jos kommandiittiyhtiössä olisi tällä hetkellä esimerkiksi kaksi vastuunalaista yhtiömiestä ja vain toisella heistä olisi taksilupa, tulisi luvanhaltijan jatkaa tulevan osakeyhtiön omistajana, jotta lupa harjoittaa taksiliikennettä säilyisi yrityksellä. Mikäli toimeksiantajan vastuunalainen yhtiömies jättäytyisi muutoksesta, tulisi osakeyhtiön hakea itselleen tai osakkaalleen uutta lupaa jatkaa toimintaa.

Mikäli tulevan osakeyhtiön omistuspohjaa haluttaisiin laajentaa, olisivat uudet osakkaat otettava mukaan kommandiittiyhtiön toimintaan ennen muutosta, esimerkiksi äänettömän yhtiömiehen asemassa, tai vasta tulevan osakeyhtiön perustamisen jälkeen antamalla uusia osakkeita (Villa 2013, 187–188.) Toimeksiantaja yrityksessä ei siis voida suoraan muuttaa perustettavan osakeyhtiön omistuspohjaa vaan muutoksia olisi tehtävä joko ennen muutosta tai muutoksen jälkeen.

3.2 Yhtiön velvoitteista vastaaminen

Kun muutetaan kommandiittiyhtiö osakeyhtiöksi, täytyy huomioida kuinka vastuu yhtiön velvoitteista muuttuu muutoksen myötä. Osakkaat eivät ole henkilökohtaisesti vastuussa osakeyhtiön velvoitteista, kuten kommandiittiyhtiössä. Muutos osakeyhtiöksi ei kuitenkaan poista vastuunalaisten yhtiömiesten vastuuta yhtiön velvoitteista, jotka ovat syntyneet ennen muutosta osakeyhtiöksi. (Villa 2013, 188.) Vastuunalainen yhtiömies siis vastaa edelleen henkilökohtaisella omaisuudellaan velvoitteista, jotka ovat syntyneet yritysmuodon ollessa kommandiittiyhtiö. Hän ei kuitenkaan ole vastuussa uusista velvoitteista, jotka syntyvät muutoksen jälkeen osakeyhtiölle. Äänettömän osakkaan vastuu muuttuu muutoksen myötä samanlaiseksi vastuuksi kuin osakeyhtiön osakkailla. (Villa 2013, 188.) Toimeksiantaja yrityksen äänettömän yhtiömiehen vastuu ei sinänsä muutu muutosprosessissa, sillä hän vastaa myös osakeyhtiön velvoitteista vain sijoittamallaan pääoman määrällä, kuten tälläkin hetkellä kommandiittiyhtiössä.

Vastuunalainen yhtiömies voi kuitenkin vapautua velkavastuusta velkojan suostumuksella. Velkojalle tulee tässä tilanteessa lähettää todistettavasti kirjallinen ilmoitus yritysmuodon muuttamisesta osakeyhtiöksi ja antaa tiedoksi velkojan oikeus vastustaa velkavastuusta vapautumista. Jos velkoja ei kuitenkaan kolmen kuukauden kuluessa ilmoituksen saamisesta ole ilmoittanut yhtiölle vastustavansa yhtiömiesten vapautumista velkavastuusta, hänen katsotaan siihen suostuneen. Tällöin vastuut

velvoitteista, jotka ovat syntyneet kommandiittiyhtiön aikana yhtiömiehille, siirtyvät osakeyhtiölle. (Laki avoimesta ja kommandiittiyhtiöstä 389/1988, luku 8, § 5.)

3.3 Verotus ja kirjanpito muutoksessa

Kommandiittiyhtiötä verotetaan erikseen siihen saakka kunnes perustettava osakeyhtiö on merkitty kaupparekisteriin. Kommandiittiyhtiön verovuosi päättyy siis toimintamuodon muutospäivään. Yhtiötä verotetaan siis siitä tulosta, joka muutoshetkeen saakka on kertynyt, ja tämä tulo jaetaan edelleen lainsäädännön mukaan verotettavaksi yhtiömiehille. (Honkamäki, Pennanen 2010, 346.) Perustettua osakeyhtiötä verotetaan erillisenä verovelvollisena. Jotta erillinen verotus toteutuu, on muutos hetkeltä tehtävä tilinpäätös ja muutoshetkeen päättyvältä verovuodelta annettava veroilmoitus. (Vero.fi. Viitattu 23.3.2015.)

Kirjanpidossa on puolestaan huomioitava, ettei yrityksen tilikausi katkea muutos hetkellä. Koska kyseessä ei ole uuden yhtiön perustaminen vaan kommandiittiyhtiö jatkaa toimintaansa osakeyhtiönä, tilinpäätöksessä on esitettävä myös edellisten vuosien vertailutiedot, niin kuin yritys jatkaisi edelleenkin toimintaansa kommandiittiyhtiönä. Vertailutietojen esittäminen on useinkin kirjanpidollisesti mutkikasta esimerkiksi oman pääoman osalta, koska kommandiittiyhtiön tilinpäätöksessä ei esitetä osakepääomaa, kuten osakeyhtiön tilinpäätöksessä. Tilinpäätöksen laadintaperiaatteissa on todettava yhtiömuodon muutos ja liitetiedoissa on annettava tarpeelliset selvitykset toimintamuodon aiheuttamista muutoksista yrityksen taseessa. (Honkamäki, Pennanen 2010, 348–349.)

4 YHTIÖMUOTOJEN VEROTUS

Kommandiittiyhtiön katsotaan verotuksellisesti kuuluvan elinkeinoyhtymiin. Muita elinkeinoyhtymiä ovat avoimet yhtiöt ja muut elinkeinotoiminnan harjoittamista varten perustetut yhteenliittymät, joiden tarkoituksena on toimia osakkaiden yhteiseen lukuun. (Villa ym. 2007, 230.) Osakeyhtiötä puolestaan verotetaan yhteisönä, voimassa olevan yhteisöverokannan mukaisesti (Tomperi 2014, 45.) Elinkeinotoiminnan tulonlähteet on pidettävä verotuksessa erillään, mikäli verotettavalla yhtymällä on niitä useita. Näitä tulonlähteitä ovat elinkeinotoiminnan tulonlähde, maatalouden tulonlähde ja henkilökohtaisten tulojen tulolähde. (Tomperi 2014, 29.)

4.1 Kommandiittiyhtiön verotus

Kommandiittiyhtiö ei ole erillinen verovelvollinen. Kommandiittiyhtiölle vahvistetaan elinkeinotoiminnan tulos, joka jaetaan verotettavaksi yhtiömiesten kesken heidän tulo-osuuksiensa perusteella. Käytännössä yhtiömiesten tekemässä yhtiösopimuksessa on määritelty, mitkä ovat jakoperusteet yhtiön tuloa jaettaessa. (Tuloverolaki 1535/1992, § 16.) Elinkeinotoiminnan tulos lasketaan verovuodelle jaksotettujen veronalaisten tulojen ja vähennyskelpoisten menojen erotuksena. Tulosta oikaistaan niillä erillä, joita ei verotuksessa käsitellä. (Tomperi 2014, 76.) Lisäksi elinkeinotoiminnan tuloksesta vähennetään aiempien vuosien tappiot. Tilikauden tappiota ei verotuksessa siis jaeta yhtiömiehille vaan ne vähennetään seuraavien vuosien tuloksesta. (Tuloverolaki 1535/1992, § 16.) Elinkeinotoiminnan tappiota ei myöskään vähennetä osakkaan tulosta silloin, kun yhtiö lopettaa toimintansa tai purkautuu (Tomperi 2014, 36). Verotettavan tulon laskenta kaava on selvennetty alapuolelle taulukoon 2.

TAULUKKO 2. Verotettavan tulon laskentakaava (Tomperi, 2014, 77.)

+/- Tuloslaskelman voitto/tappio
+ Tuloverot
+ Kuluiksi kirjatut vähennyskelvottomat menot
- Tuotoiksi kirjatut verovapaat tulot
+/- Jaksotuksesta johtuvat erot
= Verovuoden verotettava tulo
- Vahvistetut tappiot
= Lopullinen verotettava tulo

Verotuksessa kuluiksi kirjattuja vähennyskelvottomia menoja ovat verovelvollisen puolisolle ja lapsille maksetut palkat ja verovapaan tulon hankkimisesta johtuvat menot. Lisäksi vähennyskeltvotonta menoa ovat pääomasijoitusten luonteiset liittymismaksut, esimerkiksi sähkö- ja vesiverkostojen maksut, sekä sanktionluontoiset seuraamukset, kuten sakot ja pysäköintivirhemaksut. Lisäksi konsernituet, jotka suoritetaan toisen yhtiön taloudellisen aseman parantamiseksi, ovat vähennyskeltvotomia. Vuodesta 2014 alkaen edustuskulutkin ovat kokonaisuudessaan kuuluneet vähennyskeltvot-

tomiin menoihin vaikka aiempina vuosina niistä puolet on voitu vähentää verotuksessa. Myöskään lahjoja ja lahjusten luontoisia eriä ei saa vähentää verotuksessa, sillä niiden ei katsota johtuvan tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä. (Tomperi, 2014, 93–96.)

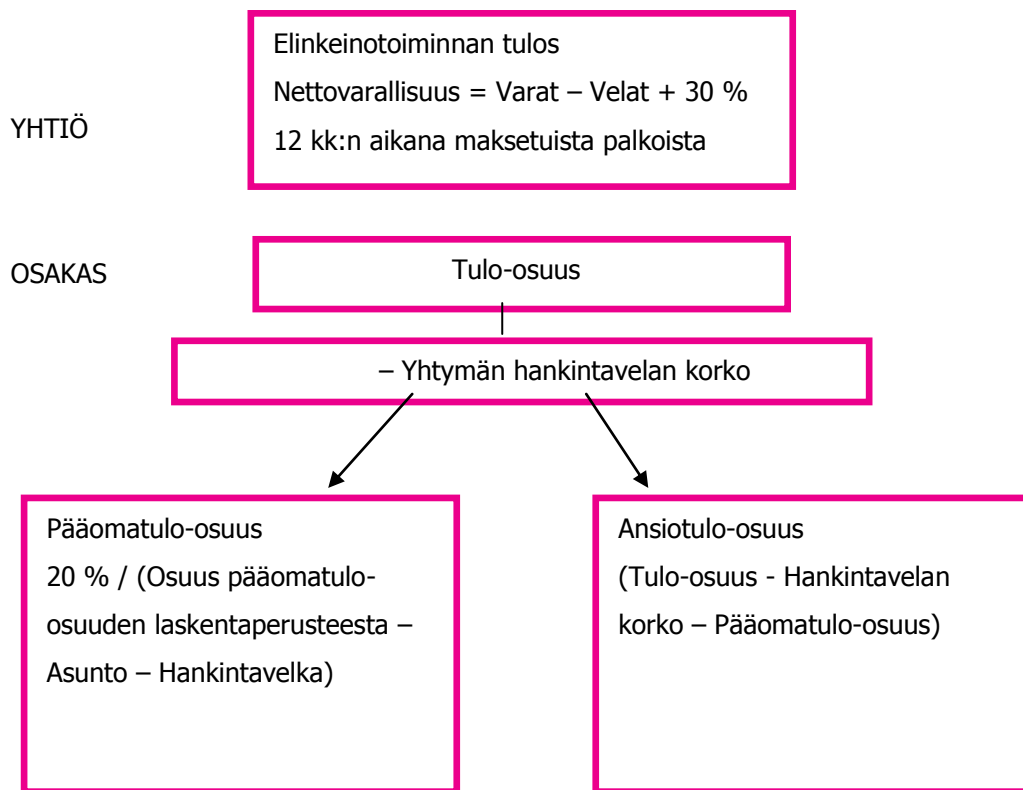
4.1.1 Yhtiömiesten verotus

Kun verotettava tulo on jaettu yhtiömiehille verotettavaksi, jakautuu tulo edelleen verotettavaksi ansiotuloina ja pääomatuloina. Nämä tulot lisätään muihin yhtiömiesten tuloihin. Verotettavan tulon jakaminen tapahtuu samalla tavalla sekä vastuunalaisen yhtiömiehen kuin äänettömänkin yhtiömiehen kohdalla. (Tomperi 2014, 38.) Jos yhtiösopimuksessa on kuitenkin sovittu, että äänettömän yhtiömiehen sijoittamalle pääomapanokselle maksetaan korkoa, määräytyy tällöin häneen osuutensa sillä perusteella (Laki avoimesta ja kommandiittiyhtiöstä 389/1988 luku 7, § 4).

Ensimmäiseksi verotettavasta tulosta erotetaan pääomatulon osuus. Pääoma tulo-osuus on riippuvainen kommandiittiyhtiön verovuotta edeltäneen verovuoden päättyessä olleesta elinkeinotoimintaan kuuluvasta nettovarallisuudesta. Nettovarallisuus on yhtiön varojen ja velkojen erotus. Nettovarallisuuteen lisätään 30 % tilinpäätöstä edeltäneiden 12kk aikana maksetuista ennakonpidätyksen alaisista palkoista. Näin saadaan laskettua pääomatulo-osuuden laskentaperuste. Yhtiömiehen pääomatuloksi luetaan 20 % hänen osuudestaan tästä pääomatulon laskentaperusteesta. (Tomperi 2014, 38.) Mikäli yhtiöllä on kuluneelta tilikaudelta käyttöomaisuuskiinteistöjen ja – arvopapereiden luovutusvoittoja, on ne huomioitava verotuksessa. Jos verotettavaan tuloon sisältyy luovutusvoittoja enemmän kuin pääomatulo-osuutta, lasketaan pääomatulon määrä luovutusvoittojen mukaan. (Tomperi 2014, 39.)

Mikäli kommandiittiyhtiön varoihin kuuluu asunto, jota yhtiömies tai hänen perheen jäsenensä käyttää asuntonaan, vähennetään tämä asunnon arvo osakkaan osuudesta yhtiön varoihin. Myös vastuunalaisen yhtiömiehen yhtiöosuuden hankintaan otettu korollinen velka vähennetään hänen osuudestaan elinkeinotoiminnan varoihin. (Tomperi 2014, 40.) Yhtiöosuuden hankintaan otetun velan korot puolestaan vähennetään vastuunalaisen yhtiömiehen osuudesta yhtiön elinkeino tuloon ennen tulon jakamista ansio- ja pääomatuloksi. Mikäli korot ovat suuremmat kuin tulo-osuus, voidaan ylimenevä osa vähentää yhtiömiehen pääomatuloista. (Tomperi 2014, 41.) Henkilöyhtiöissä yhtiömiehelle ei synny verotettavaa tuloa yksityisotoista. Yhtiömiestä ei siis veroteta siitä, mitä hän saa käytännössä itselleen yhtiöstä. Verotus kohdistuu ainoastaan yhtiömiehen laskennalliseen osuuteen yhtiön verotettavasta tulosta. (Tomperi 2014, 43.)

Seuraava kuvio havainnollistaa, sitä kuinka verotettava tulo jakautuu yhtiömiehille ansio- ja pääomatuloiksi.

KUVIO 1. Verotettavan tulon jakautuminen yhtiömiehille (Tomperi 2014, 43.)

4.2 Osakeyhtiön verotus

Osakeyhtiö on yhteisönä itsenäinen verovelvollinen, jolle vahvistetaan verotettava tulo. Osakeyhtiö maksaa veroja voimassaolevan yhteisöverokannan mukaisesti. Verotulo jaetaan edelleen valtion, kunnan ja seurakuntien kesken verotilityslain mukaisesti (Tomperi 2014, 45.) Vuosina 2015 ja 2014 yhteisön tulovero on ollut 20 % verotettavasta tulosta. Vuosina 2013 ja 2012 vero on ollut 24,5 % ja vuonna 2011 26 %. (Veronmaksajat.fi.)

4.2.1 Osakkaiden verotus

Osakeyhtiön verotettavaa tuloa ei siis jaeta verotettavaksi osakkaiden kesken kuten kommandiittiyhtiössä. Osakkeenomistajia puolestaan verotetaan heidän saamistaan osingoista. Osinkotulot ovat osakkeenomistajalle joko kokonaan tai osittain veronalaisia. Luonnollisen henkilön saamat osinkotulot ovat lisäksi joko pääomatuloa tai ansiotuloa. Osinkojen verotus riippuu siitä, onko osinkotulo saatu noteeratusta pörssiyrityksestä vai listaamattomasta yhtiöstä. Osinkotulojen verotukseen vaikuttaa myös se, onko osingon saajana luonnollinen henkilö vai toinen yhteisö. (Tomperi 2014, 45–46.) Osingoista maksettavan veron määrään vaikuttaa myös osinkotulon suuruus sekä osakkeiden matemaattinen arvo. Osakkeiden matemaattinen arvo lasketaan jakamalla yhtiön verovuotta edeltävän vuoden tilinpäätöksen mukaan tarkistettu nettovarallisuus yhtiön ulkona olevien osakkeiden määrällä. (Tomperi 2014, 46.)

Alla olevaan taulukkoon on koottu yhteenvetona osinkojen verotuksen periaatteet, jotka on säädetty vuonna 2014. Tärkeintä taulokossa on juuri huomioida se kuka on osingon jakaja ja kuka osingon saaja.

TAULUKKO 3. Osinkotulojen verotus vuonna 2014. (Tomperi 2014, 53.)

Osingonsaajana	Osingonjakajana pörssiyhtiö	Osingonjakajana listaa- maton yhtiö
Luonnollinen henkilö	Osingosta 85 % veronalaista pääomatuloa	Osingosta – 25 % veronalaistapääoma- tuloa siihenmäärään, joka on 8 % osakkeen matemaatti- sesta arvosta, kuitenkin enintään 150 000 euroa – tämän euromäärän ylittä- vältä osalta 85 % veronalais- ta pääomatuloa – 8 % ylittävältä osalta 75 % veronalaista ansiotuloa
Listaamaton yhtiö	Veronalaista tuloa Jos omistusosuus on vähintään 10 %, osinkotulo on verovapaa- ta.	Osinko on verovapaa tuloa
Pörssiyhtiö	Osinko on verovapaa	Osinko on verovapaa

5 TOIMEKSIANTAJAN VEROTUS

Tässä luvussa käsitellään toimeksiantajan muutosprosessin kannattavuutta. Kannattavuutta pohditaan yrittäjän verotuksen kautta. Tarkasteluvuosiksi on valittu vuodet 2011–2013. Tehdyt laskelmat pohjautuvat yrityksen kirjanpitoaineistoon ja tilinpäätöksiin tarkasteluvuosien ajalta. Opinnäytetyössä keskitytään laskemaan verotusta vastuunalaisen yhtiömiehen kannalta, koska tällä hetkellä äänetön yhtiömies toimii yrityksessä lähinnä rahoittajan roolissa. Äänetön yhtiömies jätetään siis tarkastelussa ulkopuolelle. Ensiksi lasketaan yrittäjän verot kommandiittiyhtiössä vuosilta 2011–2013. Kommandiittiyhtiön kokonaisverot koostuvat siis yhtiömiehen pääomatuloveroista ja ansiotuloveroista. Sen jälkeen lasketaan, mitä verot olisivat olleet samaisina vuosina, jos yritysmuoto olisi ollut osakeyhtiö. Osakeyhtiössä puolestaan kokonaisverot koostuvat osakeyhtiön yhteisöverosta sekä osakkaan osinkotuloverotuksesta.

5.1 Taksi X Ky:n verotus vuosina 2011–2013

Yhtiön verotettava tulo on saatu suoraan toimeksiantajan kirjanpitäjältä kirjanpitoaineistosta. Näin on varmistuttu siitä, että verotettavan tulon laskemiseksi on otettu huomioon kaikki vähennyskelpoiset ja vähennyskelvottomat erät, joita ei suoraan pysty osoittamaan pelkästään yrityksen tilinpäätöksestä. Verotettavasta tulosta voidaan jakaa yhtiömiehelle nyt verotettava pääomatulo ja ansiotulo. Ensimmäiseksi verotettavasta tulosta lasketaan pääomatulon määrä. Pääomatulojen määrän selvittämiseksi tarvitaan laskea yrityksen nettovarallisuus ja siitä edelleen pääomatulo-osuuden laskentaperuste. Nettovarallisuus on yhtiön varojen ja velkojen erotus. Pääomatulo-osuuden laskemiseksi nettovarallisuuteen on lisättävä 30 % verovuotta edeltäneiden 12 kuukauden aikana maksetuista ennakonpidätyksen alaisista palkoista. (Tomperi 2010, 29.) Palkkojen määrä ilmenee yrityksen kirjanpidosta.

Taulukosta 4 ilmenee yrityksen nettovarallisuus sekä siitä edelleen lasketun pääomatulo-osuuden laskentaperusteen määrä vuosina 2011–2013. Vuonna 2011 yrityksen nettovarallisuus on ollut noin 111 000 euroa ja vuonna 2012 se on ollut noin 118 000 euroa. Vuonna 2013 yrityksellä on ollut investointien seurauksena enemmän velkaa, joten sen vuoksi nettovarallisuus on ollut noin 98 000 euroa. Taulukosta voidaan huomata, että yrityksen maksamien palkkojen määrä on noussut tarkastelujakson aikana 1 000 eurosta yli 3 500 euroon vuodessa. Nämä palkka kustannukset ovat yrityksen ulkopuolisille työntekijöille maksettua palkkaa. Palkkakustannusten nousuun on vaikuttanut omalta osaltaan yrityksen taksin vaihto tilataksiin vuonna 2012. Tilataksi työllistää enemmän kuin tavallinen henkilöauto, joten ulkopuolisten taksinkuljettajien palkkaaminen on tällöin helpompaa. Yrityksen pääomatulo-osuuden laskentaperuste on vuonna 2011 ollut noin 112 000 euroa ja vuonna 2012 noin 121 000 euroa. Vuonna 2013 puolestaan pääomatulo-osuuden laskentaperuste on ollut noin 101 000 euron suuruus luokkaa.

TAULUKKO 4. Taksi X Ky:n nettovarallisuudet ja pääomatulo-osuuden laskentaperusteet vuosilta 2011–2013.

	2011	2012	2013
Varat	124 955,39 €	126 149,39 €	146 124,92 €
Velat	14 134,69 €	8 151,39 €	48 351,32 €
= Nettovarallisuus	110 820,70 €	117 998,00 €	97 773,60 €
+ 30% viim. 12kk palkoista	1 013,62 €	2 820,50 €	3 605,01 €
= Pääomatulo-osuuden laskenta peruste	111 834,32 €	120 818,50 €	101 378,61 €

Pääomatulo-osuuden laskentaperusteesta 20 % on yhtiömiehen pääoma tuloa. Vähentämällä saadun pääomatulon määrän verotettavasta tulosta, saadaan jäljelle jäävästä osasta yhtiömiehen ansiotulo. Vuosina 2011–2013 kommandiittiyhtiön yhtiömiehellä ei ole ollut vähennettävänä esimerkiksi hankintavelkaa tai hankintavelan korkoja, jotka olisivat voineet pienentää hänen pääoma- tai ansiotulo-osuuttaan. Lisäksi muita mahdollisia henkilökohtaisia vähennyksiä, kuten esimerkiksi kotitalousvähennystä, jotka voisivat vaikuttaa maksettavan veron määrään, ei oteta näissä laskelmissa huomioon.

Taulukkoon 5 on koottu lasketut pääomatulon ja ansiotulon määrät tarkastelu vuosilta. Taulukosta ilmenee myös yrityksen verotettavan tulon määrä. Vuonna 2011 verotettava tulo on ollut noin 51 000 euroa. Vuonna 2012 noin 38 000 euroa ja vuonna 2013 noin 46 000 euroa. Pääomatulon määrä yhtiömiehelle on ollut vuonna 2011 noin 22 000 euroa ja ansiotulon osuus samana vuonna noin 29 000 euroa. Vuonna 2012 pääomatuloa on ollut noin 24 000 euroa ja ansiotuloa 14 000 euroa. Puolestaan vuonna 2013 pääomatulon määrä on ollut 20 000 euroa ja ansiotulon määrä 26 000 euroa.

TAULUKKO 5. Taksi X Ky:n verotettava tulo jaettuna yhtiömiehen pääomatulon ja ansiotulon määrään.

	2011	2012	2013
Verotettava tulo	51 432,00 €	38 457,00 €	46 414,00 €
Pääomatuloa 20 % laskentaperusteesta	22 366,86 €	24 163,70 €	20 275,72 €
Ansiotuloa	29 065,14 €	14 293,30 €	26 138,28 €

Seuraavassa vaiheessa voidaan laskea yhtiömiehen verot. Vuonna 2011 pääomatulo veroprosentti yhtiömiehen osuudesta on ollut 28 % Vuosina 2012 ja 2013 pääomatuloveroprosentti oli 30. (Vero.fi.) Ansiotuloista valtion vero on laskettu jokaiselle vuodelle valtion tuloveroasteikon mukaisesti. Valtion tuloveroasteikot löytyvät Verohallinnon Internet-sivuilta. (Vero.fi.) Ansiotulosta on laskettu myös kunnallisvero, kirkollisvero sekä sairausvakuutusmaksut jokaiselta vuodelta. Kunnallis- ja kirkollisveron määrät kullekin vuodelle on saatu Veronmaksajat.fi – sivustolta, johon on koottu vero-

prosentit jokaisesta kunnasta viime vuosilta. Tiedot sairausvakuutusmaksujen suuruuksista vuosilta 2011–2013 löytyvät puolestaan Verohallinnon Internet-sivuilta. (Vero.fi.)

Alla olevaan taulukkoon on koottu vuosilta 2011–2013 lasketut yhtiömiehen pääomatuloverot sekä ansiotuloverot. Taulukosta 6 selviää lisäksi, paljonko yhtiömies on maksanut veroja yhteensä, vuosina 2011–2013. Verojen tarkempi jakautuminen ansiotulojen kohdalla, valtion, kunnan ja seurakunnan osuuksiin löytyy opinnäytetyön liitteestä 1. Vuonna 2011 pääomatuloista on maksettu veroa noin 6 000 euroa ja ansiotuloista noin 8 000 euroa. Vuonna 2012 pääomatulojen verot ovat olleet noin 7 000 euroa ja ansiotuloverot noin 3 000 euroa. Vuonna 2013 pääomatuloista veroa on maksettu 6 000 ja ansiotuloista lähemmäs 7 000 euroa. Yhteensä maksettuja veroja on vuonna 2011 ollut noin 14 500 euroa ja vuonna 2012 hieman yli 10 500 euroa. Vuonna 2013 maksettujen verojen määrä yhteensä on ollut melkein 13 000 euroa.

TAULUKKO 6. Taksi X Ky:n yhtiömiehen verot pääomatuloista ja ansiotuloista sekä verot yhteensä

	2011	2012	2013
Verot pääomatulosta	6 262,72 €	7 249,11 €	6 082,72 €
Verot ansiotuloista	8 143,62 €	3 372,64 €	6 813,44 €
Verot yhteensä	14 406,35 €	10 621,75 €	12 896,16 €

5.2 Taksi X Oy:n verotus vuosina 2011–2013

Osakeyhtiön verotuksessa lähdetään myös liikkeelle verotettavasta tulosta. Verotettava tulo on tässä tapauksessa sama kuin se oli kommandiittiyhtiönkin kohdalla. Verotettavan tulon määrä kultakin tarkastelu vuodelta löytyy edellisestä alaluvusta taulukosta 5. Koska osakeyhtiö on itsenäinen verovelvollinen, se maksaa verotettavasta tulosta suoraan yhteisöverokannan mukaisen tuloveron. Yhteisöverokanta on vuonna 2011 ollut 26 % ja vuosina 2012 ja 2013 se on laskenut 24,5 %. (Veronmaksajat.fi.) Taulukkoon 7 on koottu Taksi X Oy:n yhteisöverot vuosilta 2011–2013. Vuonna 2011 osakeyhtiön tuloverot verot olisivat olleet noin 13 000 euroa ja vuonna 2012 yli 9 000 euroa. Puolestaan vuonna 2013 osakeyhtiön tuloverot olisivat olleet noin 11 000 euroa.

TAULUKKO 7. Taksi X Oy:n yhteisöverokannan mukaiset tuloverot vuosina 2011–2013.

	2011	2012	2013
Tuloverot	13 372,32 €	9 421,97 €	11 371,43 €

Laskettaessa Taksi X Oy:n osakkaan veroja tarvitaan tietää yhtiön nettovarallisuus. Myös nettovarallisuus on sama, jota on käytetty myös laskettaessa kommandiittiyhtiön pääomatulo-osuuden laskentaperustetta. Nettovarallisuus käy ilmi taulukosta 4. Nettovarallisuuden perusteella lasketaan osakkeiden matemaattinen arvo. Matemaattinen arvo tarvitaan selvittää, koska tässä tapauksessa luonnollinen henkilö saa osinkoa listaamattomasta yhtiöstä. Matemaattinen arvo saadaan, kun yhtiön verovuotta edeltävän vuoden nettovarallisuus jaetaan yhtiön ulkona olevien osakkeiden määrällä. Yhti-

ön hankkimia omia osakkeita tai yhtiön lunastamia osakkeita ei silloin oteta huomioon. (Tomperi 2010, 44–45.) Taksi X Oy:n tilanteessa ajatellaan, että yhtiö toimii ns. yhden miehen yhtiönä. Tässä tapauksessa yhtiöllä on siis yksi osakkeen omistaja, joka omistaa kaikki yhtiön osakkeet. Hänen osakkeidensa matemaattinen arvo on siis sama kuin yhtiön nettovarallisuus. Jos osakkeen omistajia olisi yhtiössä enemmän, kunkin osakkaan osakkeiden matemaattinen arvo laskettaisiin kertomalla yhden osakkeen matemaattinen arvo hänen omistamiensa osakkeiden määrällä.

Tässä opinnäytetyössä sovelletaan osinkotulon verotuksessa vuoden 2014 säädöksiä, jotka ilmenevät taulukosta 3. Vaikka toimeksiantajan tilanteen tarkastelu tapahtuukin menneisyydessä, on tilanteessa käytetty tällä hetkellä uusimpia voimassa olevia sääntöjä. Yrityksen muutos osakeyhtiöksi tapahtuu todellisuudessa tulevaisuudessa, joten sen vuoksi on tärkeää tuoda laskelmissa esille, kuinka osinkotuloa verotetaan tällä hetkellä. Niin suurta laskennallista eroa voimassaolevien sääntöjen käyttäminen ei kuitenkaan aiheuta, että tilanteen tarkastelussa voitaisiin päätyä väärin johtopäätöksiin. Opinnäytetyön tarkoituksen kannalta on lisäksi hyvä tuoda esille, kuinka osinkotuloja verotetaan tällä hetkellä, jotta periaate tulee tätä kautta selkeämmäksi myös toimeksiantajalle.

Toimeksiantajan ehdotuksen mukaan, verojen laskemiseksi, on päätetty, että osakeyhtiöstä jaettaisiin, jokaisena tarkastelu vuonna osinkoa 30 000€. Tässä tilanteessa yrittäjä ei saa osakeyhtiöstä palkkaa vaan hän saa varoja osakeyhtiöstä ainoastaan osinkoina. Tarkasteltaessa yhtiön nettovarallisuutta ja tilikausien voittoa tarkasteluvuosilta, voidaan todeta osingon määrän olevan realistinen. Varojen jakaminen vuosittain perustuu aina viimeksi vahvistettuun tilinpäätökseen. Osakeyhtiön varoja jaettaessa on aina selvitettävä yhtiön maksukyky. Varojen jaosta päätettäessä on huomioitava myös taloudelliset muutokset, joita on tapahtunut tilinpäätöksen laatimisen ja varojen jaosta päättämisen välillä. (Immonen, Nuolimaa 2012, 180–181.)

Toimeksiantajan tapauksessa luonnollinen henkilö saa osinkoa listaamattomasta osakeyhtiöstä. Tällöin siis osakkeenomistajan saamasta osingosta 25 % on veronalaista pääomatuloa, siltä osin kuin osingon määrä vastaa osakkeen matemaattiselle arvolle laskettua 8 % vuotuista tuottoa. Näin verotetaan siihen saakka kunnes luonnollinen henkilö saa osinkoa enemmän kuin 150 000 euroa. Ylimenevästä osasta 85 % on veronalaista pääomatuloa ja 15 % verovapaata tuloa. 8 % vuotuista tuottoa vastaavan määrän ylittävältä osalta osingosta 75 % on veronalaista ansiotuloa ja 25 % verovapaata tuloa. (Tomperi 2014, 47.)

Seuraavaan taulukkoon on koottu laskelmien tulokset vuosilta 2011–2013. Taulukosta 8 ilmenee kulutuksen vuodelta pääomatulon, ansiotulon ja verovapaan tulon määrä. Jokaisena vuonna osingon määrä on siis sama 30 000 euroa. Osakkeiden matemaattiselle arvolle laskettu 8 prosentin vuotuinen tuotto on vuonna 2011 noin 8 800 euroa. Vuonna 2012 vuotuinen tuotto on noin 9 400 euroa ja vuonna 2013 noin 7 800 euroa. Tästä laskettuna pääomatulo, 25 % mukaan, pääomatuloksi saadaan vuodelle 2011 noin 2 200 euroa ja vuodelle 2012 reilut 2 300 euroa. Vuonna 2013 pääomatulon osuus on hieman alle 2 000 euroa. Vuotuisen tuoton ylittävä osa osingosta on tarkastelu jakson aikana noin 20 000 - 22 000 euroa. Ylittävältä osalta 75 % on ansiotuloa. Vuonna 2011 ansiotulon osuus on noin 15 800 euroa. Vuonna 2012 ansiotulon osuus on noin 15 400 euroa ja vuonna 2013

noin 16 600 euroa. Verovapaan tulon osuus liikkuu tarkastelu jakson aikana 11 400 ja 12 200 euron välillä.

TAULUKKO 8. Osingon jakautuminen ansiotuloksi ja pääomatuloksi Taksi X Oy:ssä vuosina 2011–2013.

	2011	2012	2013
Jaettava osinko	30 000,00 €	30 000,00 €	30 000,00 €
Matemaattisen arvon vuotuinen tuotto, 8 %	8 865,66 €	9 439,84 €	7 821,89 €
Vuotuisen tuoton 8 %, ylittävä osa osingosta	21 134,34 €	20 560,16 €	22 178,11 €
Ylittävältä osalta 75% ansiotuloa	15 850,76 €	15 420,12 €	16 633,58 €
Pääomatuloa 25 % vuotuisesta tuotosta	2 216,41 €	2 359,96 €	1 955,47 €
Ansiotuloa	15 850,76 €	15 420,12 €	16 633,58 €
Verovapaata tuloa	11 932,83 €	12 219,92 €	11 410,94 €

Kun laskelmissa on saatu selville osingon jakautuminen pääomatuloihin ja ansiotuloihin voidaan laskea, näistä kertyneet verot. Pääomatulojen ja ansiotulojen verot lasketaan nyt samoilla periaatteilla kuin laskettiin kommandiittiyhtiön yhtiömiehenkin verotuksessa. Pääomatuloista verot menevät suoraan veroprosentin mukaan ja ansiotuloverojen laskemiseksi käytetään valtion tuloveroasteikkoa tarkastelu vuosilta. Alapuolelle taulukkoon 9 on koottu verot pääomatuloista ja ansiotuloista tarkastelu vuosilta, sekä verojen määrät yhteensä. Vuonna 2011 pääomatulosta on mennyt veroa 620 euroa ja vuonna 2012 hieman yli 700 euroa. Puolestaan vuonna 2013 verojen määrä pääomatuloista on laskenut noin 580 euroon. Ansiotuloista verot ovat suuremmat, koska ansiotulojen määräkin osingoista oli huomattavasti suurempi. Vuonna 2011 ja 2012 ansiotuloista on mennyt veroa noin 3 600 euroa ja puolestaan vuonna 2013 yli 3 900 euroa. Vuonna 2011 osingoista on mennyt veroja yhteensä noin 4 200 euroa ja vuonna 2012 hieman enemmän noin 4 300 euroa. Vuonna 2013 verojen yhteismäärä osingoista on puolestaan ollut noin 4 500 euroa.

TAULUKKO 9. Osingosta maksettavan veron määrä vuosina 2011–2013.

	2011	2012	2013
Verot pääomatuloista	620,60 €	707,99 €	586,64 €
Verot ansiotuloista	3 631,93 €	3 637,90 €	3 958,23 €
Verot osingoista yhteensä	4 252,53 €	4 345,88 €	4 544,87 €

Osakeyhtiön tuloverot ja osakkaan verot hänen saamastaan osingosta on nyt saatu laskettua. Seuraavaan taulukkoon on koottu osakeyhtiö muodosta aiheutuneet verot yhteensä vuosina 2011–2013. Taulukosta ilmenee osakeyhtiön tuloverot sekä pääomatuloveron ja ansiotuloveron määrä osakkaan saamasta osingosta. Vuonna 2011 maksettujen verojen määrä olisi ollut reilut 17 600 euroa. Vuonna 2012 verojen määrä yhteensä olisi ollut noin 13 700 ja vuonna 2013 noin 15 900 euroa.

TAULUKKO 10. Kokonaisverot osakeyhtiössä vuosina 2011–2013.

	2011	2012	2013
Osakeyhtiön tuloverot	13 372,32 €	9 421,97 €	11 371,43 €
Osinkojen pääomatuloverot	620,60 €	707,99 €	586,64 €
Osinkojen ansiotuloverot	3 631,93 €	3 637,90 €	3 958,23 €
Verot yhteensä	17 624,85 €	13 767,85 €	15 916,30 €

6 YRITYSMUOTOJEN VERTAILUA

Tässä kappaleessa verrataan muutosprosessin kannattavuutta edellisessä kappaleessa olevien laskelmien pohjalta. Tarkoituksena on siis selvittää, olisiko yrittäjä saavuttanut verotuksellisia etuja, mikäli yritysmuoto olisi ollut osakeyhtiö tarkastelu vuosina. Tarkoituksena on myös tehdä johtopäätöksiä yrityksen tulevaisuutta ajatellen. Seuraavaan taulukkoon on koottu vertailun helpottamiseksi rinnakkain pyöristetyt verojen määrät kommandiittiyhtiössä ja verojen määrä osakeyhtiössä tarkasteluvuosien ajalta.

TAULUKKO 11. Verojen määrät kommandiittiyhtiössä ja osakeyhtiössä vuosina 2011–2013.

	2011	2012	2013
TAKSI X KY			
Verot pääomatuloista	6 260,00 €	7 250,00 €	6 080,00 €
Verot ansiotuloista	8 140,00 €	3 370,00 €	6 810,00 €
VEROT YHTEENSÄ	14 400,00 €	10 620,00 €	12 890,00 €
TAKSI X OY			
Osakeyhtiön tuloverot	13 370,00 €	9 420,00 €	11 370,00 €
Osinkojen pääomatuloverot	620,00 €	710,00 €	590,00 €
Osinkojen ansiotuloverot	3 630,00 €	3 640,00 €	3 960,00 €
Osinkoverot yhteensä	4 250,00 €	4 350,00 €	4 550,00 €
VEROT YHTEENSÄ	17 620,00 €	13 770,00 €	15 920,00 €

Taulukosta ilmenee selvästi, että kommandiittiyhtiö on verotuksellisesti kannattavampi kuin osakeyhtiö, kun osinkoa on jaettu tarkasteluvuosina 30 000 euroa. Jokaisena tarkastelu vuotena verot ovat osakeyhtiössä noin 2 000 – 3 000 euroa suuremmat, kun huomioidaan mukaan myös osakeyhtiön maksamat tuloverot. Pelkästä osinkotulon verotusta tarkasteltaessa voidaan huomata, että verot ovat huomattavasti pienemmän osakeyhtiössä kuin kommandiittiyhtiössä mutta tarkastelussa on kuitenkin huomioitava yhtiömuodosta aiheutuvat verot kokonaisuudessaan vaikka osakeyhtiö on itsenäinen verovelvollinen. Tämän tarkastelun perusteella kommandiittiyhtiö oli tarkastelu ajankohdan aikana verotuksellisesti edullisempi vaihtoehto.

Taulukkoon 12 on koottu rinnakkain vaihtoehtoinen laskelma, jonka avulla on pyritty selvittämään millä tasolla jaettavan osingon tulisi olla, jotta yrittäjä saavuttaisi verotuksellista hyötyä. Kokeilemalla laskelmiin erilaisia vaihtoehtoja tutkimuksessa huomattiin, että pieni verotuksellinen hyöty olisi voitu saavuttaa jokaisena tarkastelu vuonna, jos jaettavan osingon määrä olisi 10 000 euroa. Osakeyhtiö olisi tällöin ollut verotuksellisesti muutamia satoja euroja kannattavampi. Jos osinkoa puolestaan olisi jaettu enemmän kuin 10 000 euroa, se ei olisi tuonut yrittäjälle etua verotuksessa. Taulukkoon on verailun vuoksi otettu mukaan myös verojen määrä, jos osinkoa olisi jaettu 25 000 euroa. Toimek-

siantajan tapauksessa voidaan siis todeta, ettei osakeyhtiö tuo toivottua kevennystä yrittäjälle verotuksessa, mikäli osinkoa haluttaisiin jakaa enemmän kuin 10 000 euroa.

TAULUKKO 12. Vaihtoehtoinen laskelma veroista osingon määrän ollessa 10 000 tai 25 000 euroa.

	2011		2012		2013	
Osingon määrä	10 000,00 €	25 000,00 €	10 000,00 €	25 000,00 €	10 000,00 €	25 000,00 €
Osinkojen pääomatu- loverot	620,00 €	620,00 €	710,00 €	710,00 €	590,00 €	590,00 €
Osinkojen an- siotuloverot	200,00 €	2 760,00 €	110,00 €	2 760,00 €	390,00 €	3 040,00 €
Osinkojen verot yhteensä	820,00 €	3 380,00 €	810,00 €	3 460,00 €	980,00 €	3 630,00 €
Osakeyhtiön tuloverot	13 370,00 €	13 370,00 €	9 420,00 €	9 420,00 €	11 370,00 €	11 370,00 €
VEROT OSAKEYHTIÖSSÄ	14 190,00 €	16 750,00 €	10 230,00 €	12 880,00 €	12 350,00 €	15 000,00 €
VEROT KOMMANDIITTI- YHTIÖSSÄ	14 400,00 €	14 400,00 €	10 620,00 €	10 620,00 €	12 890,00 €	12 890,00 €

Yhtiön siis todennäköisesti kannattaa edelleen jatkaa toimintaansa kommandiittiyhtiönä, mikäli yrityksen toiminta jatkuu edelleen tällä tasolla seuraavien vuosien aikana. Vaikka pelkkien osinkojen verotus on paljon kevyempää kuin yhtiön verotus kommandiittiyhtiössä, osakeyhtiön tuloverotus on kuitenkin korkeammalla tasolla tähän kevennykseen nähden. Voidaan siis todeta, ettei yrittäjän kannata muuttaa yhtiömuotoaan sillä perusteella, että muutoksella pyrittäisiin saavuttamaan verotuksellista hyötyä. Osakeyhtiömuodon tuomat verotukselliset edut kohdistuvat lähinnä suuriin yrityksiin, joten pienelle yksityisyrittäjälle yhtiömuodon muuttaminen ei yleensä tuo toivottuja hyötyjä. Mikäli yrittäjä kuitenkin päättäisi muuttaa yritysmuotonsa osakeyhtiöksi, hänen tuskin kannattaisi yrittää nostaa itselleen tuloja yhtiöstä pelkän osingon muodossa. Osakeyhtiössä tärkeää olisi löytää oikea ja optimaalinen tapa ottaa varoja yhtiöstä, jos sillä haluaa saavuttaa etuja verotuksessa.

Toisena vaihtoehtona pelkälle osingon maksulle olisi, että yrittäjä saisi työstään palkkaa. Tämä vaihtoehto pienentäisi yrityksen tulosta ja samalla verotettavaa tuloa. Tässä tilanteessa osakeyhtiön maksamat tuloverot olisivat pienemmät. Yrittäjän palkka olisi puolestaan hänelle ennakonpidätyksen alaista tuloa, joka verotettaisiin progressiivisesti samalla tavoin kuin tavallisen palkansaajan tuloja. Tällöin on syytä myös ottaa huomioon verot, joita yrittäjä maksaisi ansiotuloistaan. Suuremmilla palkkakustannuksilla voitaisiin pienentää osakeyhtiön maksamaa verojen määrää mutta täytyy muistaa, että samalla se pienentää myös yhtiön voittoa ja sitä kautta vaikuttaa yhtiön mahdollisuuksiin kerryttää tilikausien voittoa esimerkiksi investointien varalle. Tämä ei niinkään edistä osakeyhtiön

perimmäistä tarkoitusta tuottaa voittoa osakkeen omistajan sijoittamalle pääomalle. (Lauriala 2008, 243).

Vaihtoehtona on myös yhdistää kaksi edellistä ehdotusta niin että yrittäjä saisi palkkaa työstään ja lisäksi nostaisi osinkoja yhtiöstä. Näitä kahta vaihtoehtoa yhdistämällä voitaisiin helpommin saavuttaa toivottuja lopputuloksia ja hyötyjä verotuksessa. Jatkoa ajatellen on hyvä vertailla erilaisia vaihtoehtoja, mikäli yritys päättyy muuttamaan muotoaan osakeyhtiöksi. Laskemalla erilaisia vaihtoehtoisia laskelmia voitaisiin yritykselle löytää sellainen tilanne, jossa osinkojen ja osakeyhtiön tuloverotus sekä palkasta maksettavat verot olisivat pienemmän kuin kokonaisverot kommandiittiyhtiössä. Menneisyyttä tarkastelemalla ja laskelmien pohjalta voidaan antaa kuitenkin vain suuntaa antavia tuloksia. Tulevaisuuden ennustaminen ja ennakoiminen on huomattavasti haastavampaa ja vaatisi yritykseltäkin tarkkaa budjetointia ja sen seurantaa.

Yrityksellä on kuitenkin myös muita mahdollisuuksia vaikuttaa verotukseensa jo nyt kommandiittiyhtiönä. Yritys voi esimerkiksi ennen aikaisilla kulukirjauksilla pyrkiä lykkäämään verojen maksua paremmalle vuodelle. (Tomperi 2010, 189.) Lisäksi ajoittamalla oikein poistoja tai tekemällä toimintavarausten, voidaan myös vaikuttaa tavoiteltuun tulokseen. Täytyy muistaa, että toimintavaraus on kuitenkin vain käytettävissä kommandiittiyhtiössä. Toimintavaraus on joustava tilinpäätöksen säätelykeino, sillä sitä voidaan kasvattaa palkkasumman noustessa, ellei varausta ole tehty enimmäismääräisenä ja varaus voidaan purkaa milloin tahansa. Varauksen teko ei sido yrityksen pääomaa ja se muodostetaan kirjanpitoon tehtävällä kirjauksella. Yrityksen kannattaa huonoina vuonna tulouttaa toimintavarausta ja hyvänä vuonna kasvattaa sitä. Toimintavarausten tuloutusta kannattaa hyödyntää myös silloin, jos poistoja ei pystytä tekemään täysimääräisinä. (Tomperi 2010, 202.) Tilinpäätösuunnittelulla on tällöin paljon suurempi merkitys kuin yritysmuodolla.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kartoittaa toimeksiantajalle yrityksen mahdollista muutosprosessia osakeyhtiöksi. Työn tarkoituksena oli antaa toimeksiantajalle kuvaus osakeyhtiön toiminnan keskeisimmistä piirteistä sekä erilaisista seikoista, joita toimeksiantajan on hyvä huomioida muuttaessaan yritysmuotoaan. Lisäksi työn tarkoituksena oli selvittää ja tehdä johtopäätöksiä yrityksen verotuksen muutoksesta ja mahdollisista eduista, joita muutosprosessilla voitaisiin saavuttaa verotuksessa. Työ on toteutettu kvalitatiivisena, eli laadullisena tutkimuksena, jossa aineistona on käyetty yrityksen tilinpäätöstietoja ja niiden pohjalta tehtyjä laskelmia. Työn teoreettinen viitekehys pohjautuu pääsääntöisesti voimassa olevaan lainsäädäntöön sekä aihetta käsittelevään tietokirjallisuuteen. Työ on tarkoitettu pääasiassa toimeksiantajalle hyödynnettäväksi. Toimeksiantaja voi hyödyntää työssä esitellyjä keskeisimpiä periaatteita sekä laskelmia tulevaisuudessa, mikäli muutosprosessi osoittautuu ajankohtaiseksi. Työn tulokset ovat myös suoraan toimeksiantajan hyödynnettävissä ja niistä saadut johtopäätökset ovat selkeät toimeksiantajan kannalta.

Kommandiittiyhtiö ja osakeyhtiö ovat yritysmuotoina hyvin erilaisia. Suurin ero yritysmuotojen välillä on yrittäjän vastuu yhtiön velvoitteista. Kommandiittiyhtiössä yhtiömiehen vastuu velvoitteista on ensisijaista, rajatonta ja solidaarista. Vastuunalainen yhtiömies vastaa yhtiön sitoumuksista aina koko omaisuudellaan ja niiden täyteen määrään saakka. Yhtiömiehen vastuu hänen yhtiömiesskautellaan syntyneistä velvoitteista jatkuu myös senkin jälkeen, kun hän eroaa yhtiöstä. Osakeyhtiössä osakkaan vastuu yhtiön sitoumuksista on rajoitettua. Osakeyhtiö on itenäinen oikeushenkilö ja osakas vastaa yhtiön sitoumuksista vain sijoittamallaan pääomalla. Osakeyhtiön osakkeita voidaan myös helpommin siirtää myymällä niitä eteenpäin. Osakeyhtiö on tämän vuoksi helpompi esimerkiksi myydä eteenpäin, mikäli osakas haluaa lopettaa yrittäjänä toimimisen tai yrityksen omistuspohjaa. (Lepiniemi 2008, 204–207.)

Yritysmuodot eroavat toisistaan myös päätöksenteko periaatteiltaan. Kommandiittiyhtiössä päätöksen teosta ei ole olemassa erillisiä muotovaatimuksia ja päätöksenteosta voidaan sopia yhtiömiesten kesken. Käytännössä tämä tarkoittaa monissa pienissä kommandiittiyhtiöissä suullisia sopimuksia. Tällainen toiminta edellyttääkin yhtiökumppaneilta ehdotonta luottamusta. (Villa ym. 2007, 31–32.) Osakeyhtiölaki (624/2006) puolestaan säätelee hyvin tarkoin päätöksentekoa osakeyhtiössä. Esimerkiksi yhtiökokoukset on pakko pitää pienissäkin osakeyhtiöissä ja päätöksistä on oltava esittää tarvittaessa lain vaatimat asiakirjat. Pienissä osakeyhtiöissä byrokraattisuutta on kuitenkin pyritty helpottamaan niin, että kaikki lainsäädäntö ei ole pakottavaa. Tällöin asioista voidaan sopia toisin yhtiösopimuksessa. Lisäksi pienissä osakeyhtiöissä päätöksenteosta on kuitenkin varsin helppoa sopia osakkeiden kesken, kunhan tarvittavat asiakirjat päätöksistä ovat tarvittaessa saatavilla. Osakeyhtiömuoto on siis varteen otettava vaihtoehto myös pienelle yrittäjälle.

Yhtiömuotojen verotuksesta löytyy myös eroja. Osakeyhtiö on itsenäinen verovelvollinen, jolloin yhtiön verotettavasta tulosta toimitetaan yhteisöverokannan mukainen tulovero. Osakkaita puolestaan verotetaan heidän saamistaan osingoista. Osingon lopullisen veron määräytymiseen vaikuttaa yrityk-

sen nettovarallisuus, osakkeiden matemaattinen arvo ja osakkaan omistamien osakkeiden määrä sekä osakkelajit. (Tomperi 2010, 44–45.) Kommandiittiyhtiössä verotettava tulo jaetaan verotettavaksi yhtiömiesten tuloina. Kommandiittiyhtiön tulot ovat siis yhtiömiesten tuloja. (Tomperi 2010, 35.) Tämä kuvastaa hyvin myös sitä, kuinka kommandiittiyhtiö on sidoksissa yrittäjiinsä.

Osakeyhtiö muoto voi olla yrittäjälle hyvä vaihtoehto myös muilla tavoilla. Esimerkiksi perheyriytynä osakeyhtiö voi toimia paremmin kuin kommandiittiyhtiö, sillä osakkeita voidaan luovuttaa eteenpäin esimerkiksi perheenjäsenille. Osakeyhtiö antaa osakkeen omistajalle myös taloudellista turvaa, koska osakkeen omistaja vastaa yhtiön velvoitteita vain sijoittamallaan pääomalla. Tämä mahdollistaa perheyriytyn toiminnan esimerkiksi niin että myös yrittäjien lapset voivat osallista yritystoimintaan osakkeen omistajina ilman, pelkoa siitä, että huonoina taloudellisina aikoina joutuisivat vastaamaan yhtiön velvoitteista, kuten kommandiittiyhtiössä. Osakkaiden rajallisesta vastuusta johtuen varojen jako on huomattavasti tarkempaa osakeyhtiössä ja varojen jako voidaan tehdä vain niitä keinoja käyttämällä, jotka on säädetty osakeyhtiölaissa. Kommandiittiyhtiössä varojen ottaminen yksityisotoina on yrittäjän kannalta helpompaa.

Tutkimuksen tuloksena voidaan todeta, ettei yrittäjä todennäköisesti saavuta taloudellista hyötyä verotuksessa muuttamalla yritysmuotonsa osakeyhtiöksi. Tutkimuksen tuloksena selvisi, ettei yrittäjä saavuta verotuksessaan etuja silloin, jos osakeyhtiössä maksettaisiin osinkoa suunniteltu määrä 30 000 euroa. Laskelmien pohjalta voitiin huomata, että tällöin kokonaisverot osakeyhtiössä olisivat keskimäärin noin 5 000 euroa suuremmat kuin kommandiittiyhtiössä. Työssä oli tarkoituksena myös selvittää millä tasolla maksettavan osingon tulisi olla, jotta verotus osakeyhtiössä olisi edullisempaa kuin kommandiittiyhtiössä. Laskelmien tulokset osoittivat, että osinkoa tulisi jakaa 10 000, että verotuksellista hyötyä voitaisiin saavuttaa. Osingon määrä ei tällöin riitä yrittäjälle ainoaksi tuloksi. On siis syytä suunnitella varojen jakoa tarkemmin, mikäli yrityksellä on tarvetta tulevaisuudessa muuttaa muotoaan osakeyhtiöksi. Yrittäjällä on toisena vaihtoehtona saada osakeyhtiöstä itselleen palkkaa. Lisäksi vaihtoehtona on saada palkkaa sekä nostaa osinkoa. Mikäli yrittäjä haluaa muuttaa yritysmuotoa tulevaisuudessa, on tärkeää tutustua erilaisiin vaihtoehtoihin, jotta voidaan löytää optimaalisin tilanne verotuksen kannalta.

Työn tulokset teorian osalta ovat suoraan toimeksiantajan hyödynnettävissä ja työn tutkimustuloksista on saatu selkeät suuntaviivat muutosprosessiin. On kuitenkin huomioitava, etteivät laskelmat ole täysin suoraan sovellettavissa, sillä niissä on käytetty sekä tarkasteluvuosien aikana voimassa olleita veroprosentteja ja säännöksiä että nykyisiä verosäädöksiä. Tänä vuonna 2015 tulisi siis käyttää tämän vuoden tuloveroasteikkoja. Osakeyhtiön tuloveroprosentti on puolestaan tällä hetkellä 20 % (Veronmaksajat.fi.) Koska verosäännökset muuttuvat usein, menneisyyden tarkastelu osoittautuu joskus haasteelliseksi. Asia on tärkeää huomioida, mikäli tutkimustuloksia soveltaa käytännössä.

Toimeksiantajan tapauksessa on myös tarvetta jatkotutkimuksille, mikäli yritysmuotoa päätetään muuttaa. Tällöin voitaisiin laskelmatkin tehdä uudelleen käyttämällä voimassa olevia vero säännöksiä. Tilanteen selvityksen kannalta on tärkeää olla jo valmiiksi selvillä esimerkiksi tulevan osakeyhtiön omistuspohjasta sekä osakemääristä ja –lajeista. Tekemällä vaihtoehtoisia laskelmia edellisten ti-

likausien pohjalta tai jopa tulevien vuosien ennusteista voidaan saada hyvät lähtökohdat muutoksen toteuttamiseen. Tällöin voi olla jopa myös mahdollista saavuttaa muutoksesta taloudellista hyötyä verotuksen kautta. Ennen muutosta toimeksiantajan on kuitenkin hyvä tutustua muihin mahdollisiin keinoihin vaikuttaa verotukseen, kuten ennen aikaisiin kulukirjauksiin sekä varausten tekemiseen. Tilinpäätössuunnitteluun kannattaa perehtyä sillä näin voidaan saavuttaa verotuksessa hyötyjä jo ennen muiden muutosten suunnittelua. Hyvä tilinpäätöksen suunnittelu ja tulevaisuuden ennakkointi ovat näin tärkeämmässä asemassa kuin yritysmuoto.

LÄHTEET JA TUOTETUT AINEISTOT

- HONKAMÄKI, Tuomas, PENNANEN, Matti. 2010. Yritysjärjestelyjen käsikirja. Helsinki: WSOYPro
- IMMONEN, Raimo, NUOLIMAA, Risto. 2012. Osakeyhtiöoikeuden perusteet. Helsinki: Talentum.
- KARTTUNEN, Timo, KOIVUNEN, Kari, LAASANEN, Hanna, SIPPEL, Liisa, UITTO, Tero, VALTONEN, Marjo. 2008. Juridiikan perusteet. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy.
- KOTIRANTA, Kare, RAUNIO, Merja, ROMPPAINEN, Leena, UKKOLA, Outi. 2007. Varojen jakaminen ja verotus osakeyhtiössä. Helsinki: KHT-Media.
- Laki avoimista ja kommandiittiyhtiöistä. L 389/1988. Finlex. Lainsäädäntö. [Viitattu 2014-10-13.] Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1988/19880389>
- Laki taksinkuljettajan ammattipätevyydestä. L 695/2009. Finlex. Lainsäädäntö. [Viitattu 2015-01-16.] Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2009/20090695>
- Laki verotusmenettelystä. L 1558/1995. Finlex. Lainsäädäntö. [Viitattu 2015-02-13.] Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1995/19951558>
- LAURIALA, Jari. 2008. Rahoitusstrategia – modernin rahoitusoikeuden luomat mahdollisuudet. Helsinki: WSOYPro.
- LEPPINIEMI, Jarmo. 2008. Osakeyhtiö -varteenotettava vaihtoehto. Porvoo: Suomen lehtiyhtymä Oy.
- Osakeyhtiölaki. L 624/2006. Finlex. Lainsäädäntö. [Viitattu 2014-10-13] Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060624>
- Patentti- ja rekisterihallitus. Kaupparekisteri, Avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö, Muutokset, Muutokset osakeyhtiöksi. [Viitattu 10.1.2015.] <http://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/avoinyhtiojaky/muutokset/muutosoyksi.html>
- SUTINEN, Mika, VIKLUND, Esa. 2004. Kaikki mitä olet halunnut tietää yritystoiminnasta mutta et ole tiennyt keneltä kysyä. Kuopio: Kirjakas Ky.
- Taksiliikennelaki. L 217/2007. Finlex. Lainsäädäntö. [Viitattu 2015-02-01.] Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070217>
- TOMPERI, Soile. 2010. Yritysverotus ja tilinpäätössuunnittelu. Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- TOMPERI, Soile. 2014. Yritysverotus ja tilinpäätössuunnittelu. Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- Tuloverolaki. L 1535/1992. Finlex. Lainsäädäntö. [Viitattu 2015-03-15.] Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19921535>
- TUOMI-SORJONEN, Pia. 2013. Kirjanpito, tilinpäätös ja verotus. Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- Vero.fi. Syventävät vero-ohjeet, Henkilöasiakkaan verotus, Valtion tuloveroasteikot. [Viitattu 15.2.2015.] [https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Vuoden_2013_valtion_tuloveroasteikko\(25864\)](https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Vuoden_2013_valtion_tuloveroasteikko(25864))
- Vero.fi. Syventävät vero-ohjeet, Ennakkoperintä, Henkilöverotuksen lakimuutoksia vuodelle 2012. [Viitattu 20.11.2015] [https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Ennakkoperinta/Henkiloverotuksen_lakimuutoksia_vuodelle\(19551\)](https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Ennakkoperinta/Henkiloverotuksen_lakimuutoksia_vuodelle(19551))
- Vero.fi. Syventävät vero-ohjeet, Ennakkoperintä, Sairausvakuutusmaksu vuonna 2011. [Viitattu 28.11.2015] [https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Ennakkoperinta/Sairausvakuutusmaksu_vuonna_2011\(12417\)](https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Ennakkoperinta/Sairausvakuutusmaksu_vuonna_2011(12417))

- Vero.fi, Syventävät vero-ohjeet, Ennakkoperintä, Sairausvakuutusmaksu vuonna 2012. [Viitattu 28.11.2015]
[https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Maksut_ja_palautukset/Sairausvakuutusmaksu\(25760\)](https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Maksut_ja_palautukset/Sairausvakuutusmaksu(25760))
- Vero.fi, Syventävät vero-ohjeet, Ennakkoperintä, Sairausvakuutusmaksu vuonna 2013. [Viitattu 28.11.2015]
[https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Ennakkoperinta/Sairausvakuutusmaksu_vuonna_2013\(26276\)](https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Ennakkoperinta/Sairausvakuutusmaksu_vuonna_2013(26276))
- Vero.fi, Syventävät vero-ohjeet, Toimintamuodon muutos osakeyhtiöksi. [Viitattu 23.3.2015.]
[http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Verohallinnon_ohjeet/Toimintamuodon_muutos_osakeyhtioksi\(26050\)#Toimintamuodonmuutosveroilmoituksella](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Verohallinnon_ohjeet/Toimintamuodon_muutos_osakeyhtioksi(26050)#Toimintamuodonmuutosveroilmoituksella)
- Veronmaksajat.fi, Kuntien ja seurakuntien tuloveroprosentit 2011. [Viitattu 28.11.2015]
<https://www.veronmaksajat.fi/Documents/Tilastot/kuntien%20ja%20seurakuntien%20tuloveroprosentit%202011.pdf>
- Veronmaksajat.fi, Kuntien ja seurakuntien tuloveroprosentit 2012. [Viitattu 28.11.2015]
<https://www.veronmaksajat.fi/Documents/Tilastot/kuntien%20ja%20seurakuntien%20tuloveroprosentit%202012.pdf>
- Veronmaksajat.fi, Kuntien ja seurakuntien tuloveroprosentit 2013. [Viitattu 28.11.2015]
<https://www.veronmaksajat.fi/Documents/Tilastot/Kuntien%20ja%20seurakuntien%20tuloveroprosentit%202013.pdf>
- Veronmaksajat.fi, Yhteisövero EU-maissa vuosina 2006-2015. [Viitattu 26.8.2015]
<https://www.veronmaksajat.fi/luvut/Tilastot/Tuloverot/Yhteisoverotus/>
- VILLA, Seppo. 2013. Henkilöyhtiöt ja osakeyhtiö. Helsinki: Talentum Media Oy.
- VILLA, Seppo, OSSA, Jaakko, SAARNILEHTO, Ari. 2007. Yritysmuodot – toiminta, rahoitus ja verotus. Helsinki: WSOYPro.

LIITE 1: TUTKIMUKSEN LASKELMAT VUONNA 2011

Verotettavan tulon jakautuminen pääomatuloksi ja ansiotuloksi kommandiittiyhtiössä vuonna 2011:

Verotettava tulo **51 432,00 €**

Nettovarallisuus vuonna 2010

Varat 124 955,39 €

Velat 14 134,69 €

= Nettovarallisuus **110 820,70 €**

+ 30% 12 kk:n aikana maksetuista palkoista 1 013,62 €

= Pääomatulo-osuuden laskentaperuste **111 834,32 €**

Vastuunalaisen yhtiömiehen pääoma tuloa on

20% laskentaperusteesta **22 366,86 €**

Loput tilikauden voitosta on **ansiotuloa**

29 065,14 €

Kommandiittiyhtiön yhtiömiehen verot pääomatuloista ja ansiotuloista vuonna 2011:

Verot pääomatulosta

Vero 28% **6 262,72 €**

Verot ansiotulosta

Vero alarajan kohdalla 502,00 €

Alarajan ylittävä osa 5 865,14 €

Vero alarajan ylittävästä osasta 17,50 % 1 026,40 €

Valtion verot yhteensä **1 528,40 €**

Toimeksiantajan kunnan veroprosentti vuonna 2011 19,50 %

Kunnallisvero **5 667,70 €**

Kirkollisvero toimeksiantajan kunnassa vuonna 2011 1,25 %

Kirkollisvero **363,31 €**

Sairausvakuutus maksu vuonna 2011 2,01 %

Sairausvakuutusmaksu **584,21 €**

Verot ansiotulosta yhteensä **8 143,62 €**

**YHTIÖMIEHEN VEROT YHTEENSÄ
VUONNA 2011**

14 406,35 €

Verojen jakautuminen osakeyhtiössä vuonna 2011.

Osakeyhtiön verotettava tulo	51 432,00 €
Yhteisöverokanta vuonna 2011	26 %
Osakeyhtiön verot vuonna 2011	13 372,32 €
Vuoden 2010 nettovarallisuus	
Varat	124 955,39 €
- Velat	14 134,69 €
= Nettovarallisuus	110 820,70 €

Osingon jakautuminen pääomatuloon ja ansio tuloon vuonna 2011.

Osakkeiden määrä	10
Edellisen vuoden nettovarallisuus	110 820,70 €
Osakkeiden matemaattinen arvo	11 082,07 €

Toimeksiantajalla on hallussaan osakkeita	10
Toimeksiantajan osakkeiden matemaattinen arvo	110 820,70 €

Jaettava osingon määrä	30 000,00 €
Vuotuinen tuotto	8,0 %
Matemaattisen arvon vuotuinen tuotto	8 865,66 €

Osingosta 25 % on veronalaista pääomatuloa, siihen määrään saakka, joka on 8 % osakkeen matemaattisesta arvosta, kuitenkin enintään 150 000€

25 % pääomatuloa	2 216,41 €
Tällöin pääomatulon määrä on	2 216,41 €

8 % ylittävältä osalta 75 % on veronalaista ansiotuloa

8 % ylittävä osa	21 134,34 €
Tästä 75 % ansiotuloa	15 850,76 €
Verovapaata tuloa olisi tällöin	11 932,83 €
PÄÄOMATULO	2 216,41 €
ANSIOTULO	15 850,76 €

Verojen laskeminen osingosta

PÄÄOMATULOSTA	
Pääomatuloveroprosentti	28,0 %
Pääomatulon määrä osingoista	2 216,41 €
VEROT PÄÄOMATULOISTA	620,60 €

ANSIOTULOSTA

Ansiotuloverojen alaraja	15 600,00 €
Vero alarajan kohdalla	8,00 €
Alarajan ylittäjä osa	250,76 €
Vero alarajan ylittävältä osalta	6,50 %
VALTION VERO ANSIOTULOISTA	24,30 €

Kunnallisveroprosentti	19,50 %
KUNNALLISVERO ANSIOTULOSTA	3 090,90 €

Kirkollisveroprosentti	1,25 %
KIRKOLLISVERO ANSIOTULOSTA	198,13 €

Sairausvakuutusmaksu	2,01 %
SAIRAUSVAKUUTUSMAKSU ANSIOTULOSTA	318,60 €

VEROT ANSIOTULOISTA YHTEENSÄ	3 631,93 €
-------------------------------------	-------------------

KOKONAISVEROT OSAKEYHTIÖSSÄ VUODELTA 2011

OSAKEYHTIÖN YHTEISÖVERO	13 372,32 €
OSINKOVEROT	
PÄÄOMATULOISTA	620,60 €
ANSIOTULOISTA	3 631,93 €
YHTEENSÄ	17 624,85 €

Osingon jakautuminen pää-
omatuloon ja ansiotuloon,
kun osingon määrä on;

Osingon määrä	A	25 000,00 €
Osingon määrä	B	10 000,00 €
Vuotuinen tuotto	8,0 %	
	A	8 865,66 €
Matemaattisen arvon vuotuinen tuotto	B	8 865,66 €

Osingosta 25 % on veronalaista pääomatu-
loa, siihen määrään saakka,
joka on 8 % osakkeen matemaattisesta arvosta, kuitenkin enintään 150
000€

Tällöin pääomatulon määrä on	25 %	A	2 216,41 €
		B	2 216,41 €
8 % ylittävältä osalta 75 % on veronalaista ansiotuloa			
8 % ylittävä osa		A	16 134,34 €
		B	1 134,34 €
Tästä 75 % ansiotuloa		A	12 100,76 €
		B	850,76 €

43 (52)

Verovapaata tuloa olisi tällöin	A	10 682,83 €
	B	6 932,83 €

PÄÄOMATULO	A	2 216,41 €
	B	2 216,41 €

ANSIOTULO	A	12 100,76 €
	B	850,76 €

Verojen määrät lasketuista vaihtoehtoisista pääomatulon ja ansiotulojen määristä vuonna 2011.

PÄÄOMATULOSTA	A	B
Pääomatuloveroprosentti	28,0 %	28,0 %
Pääomatulon määrä osingoista	2 216,41 €	2 216,41 €
VEROT PÄÄOMATULOISTA	620,60 €	620,60 €
ANSIOTULOSTA	A	B
		15 600,00
Ansiotuloverojen alaraja	15 600,00 €	€
Vero alarajan kohdalla	8,00 €	8,00 €
Alarajan ylittäjä osa	- €	- €
Vero alarajan ylittävältä osalta	6,50 %	6,50 %
VALTION VERO ANSIOTULOISTA	8,00 €	8,00 €
Kunnallisveroprosentti	19,50 %	19,50 %
KUNNALLISVERO ANSIOTULOSTA	2 359,65 €	165,90 €
Kirkollisveroprosentti	1,25 %	1,25 %
KIRKOLLISVERO ANSIOTULOSTA	151,26 €	10,63 €
Sairausvakuutusmaksu	2,01 %	2,01 %
SAIRAU SVAKUUTUSMAKSU ANSIOTULOSTA	243,23 €	17,10 €
VEROT ANSIOTULOISTA YHTEENSÄ	2 762,13 €	201,63 €
VEROT OSINKOTUOTOISTA YHTEENSÄ	A	B
	3 382,73 €	822,23 €

LIITE 2: TUTKIMUKSEN LASKELMAT VUONNA 2012

Kommandiittiyhtiön yhtiömiehen verojen jakautuminen pääomatuloon ja ansiotuloon sekä tulojen verotus vuonna 2012.

Verotettava tulo		38 457,00 €
Nettovarallisuus vuonna 2011		
Varat		126 149,39 €
Velat		8 151,39 €
= Nettovarallisuus		117 998,00 €
+ 30 % 12 kk:n aikana maksetuista palkoista		2 820,50 €
= Pääomatulo-osuuden laskentaperuste		120 818,50 €
Vastuunalaisen yhtiömiehen pääoma tuloa on		
20 % laskentaperusteesta		24 163,70 €
Loput tilikauden voitosta on ansiotuloa		14 293,30 €
Verot pääoma tulosta		
Vero 30 %		7 249,11 €
Verot ansiotulosta		
Vero alarajan kohdalla		8
Vero alarajan ylittävstä osasta	6,5 %	- €
		- €
Valtion vero yhteensä		8,00 €
Toimeksiantajan kunnan veroprosentti vuonna 2012		20,25 %
Kunnallisvero		2 894,39 €
Kirkollisvero toimeksiantajan kunnassa		1,25 %
Kirkollisvero		178,67 €
Sairausvakuutusmaksu vuonna 2012		2,04 %
Sairausvakuutusmaksu		291,58 €
Verot ansiotulosta yhteensä		3 372,64 €
YHTIÖMIEHEN VEROT YHTEENSÄ VUONNA 2012		10 621,75 €

Verotus vuonna 2012, mikäli yritysmuoto olisi ollut osakeyhtiö. Osinkotulon jakautuminen pääomatuloon ja ansiotuloon sekä tulojen verotus.

**VAIHTOEHTOINEN VEROTUS, MIKÄLI YRITYSMUOTO OLISI OLLUT OSAKEYHTIÖ
VUONNA 2012**

Osaakeyhtiön verotettava tulo	38 457,00 €
-------------------------------	-------------

Yhteisöverokanta vuonna 2012	24,5 %
------------------------------	--------

Osaakeyhtiön verot vuonna 2012	9 421,97 €
---------------------------------------	-------------------

Osakkeiden matemaattisen arvon laskemiseksi, alla on laskettu vuoden 2010 netto-varallisuus

Vuoden 2011 nettovarallisuus

Varat	126 149,39 €
– Velat	8 151,39 €
= Nettovarallisuus	117 998,00 €

Osakkeiden määrä	10
Edellisen vuoden nettovarallisuus	117 998,00 €
Osakkeiden matemaattinen arvo	11 799,80 €

Toimeksiantajalla on hallussaan osakkeita	10
Toimeksiantajan osakkeiden matemaattinen arvo	117 998,00 €

Jaettava osingon määrä	30 000,00 €
------------------------	-------------

Vuotuinen tuotto	8,0 %
Matemaattisen arvon vuotuinen tuotto	9 439,84 €

Osingosta 25 % on veronalaista pääomatuloa, siihen määrään saakka, joka on 8 % osakkeiden matemaattisesta arvosta, kuitenkin enintään 150 000€

25 % pääomatuloa	2 359,96 €
Tällöin pääomatulon määrä on	2 359,96 €

8 % ylittävältä osalta 75 % on veronalaista ansiotuloa

8 % ylittävä osa	20 560,16 €
Tästä 75 % ansiotuloa	15 420,12 €
Verovapaata tuloa olisi tällöin	12 219,92 €

PÄÄOMATULOA	2 359,96 €
ANSIOTULOA	15 420,12 €

VEROJEN LASKEMINEN OSINGOSTA

PÄÄOMATULOISTA

Pääomatuloveroprosentti	30 %
Pääomatulon määrä osingoista	2 359,96 €
VEROT PÄÄOMATULOISTA	707,99 €

ANSIOTULOISTA

Ansiotuloverojen alaraja	16 100,00 €
Vero alarajan kohdalla	8,00 €
Alarajan ylittäjä osa	- €
Vero alarajan ylittävältä osalta	6,50 %
VALTION VERO ANSIOTULOISTA	8,00 €

Kunnallisveroprosentti	20,25 %
KUNNALLISVERO ANSIOTULOISTA	3 122,57 €

Kirkollisveroprosentti	1,25 %
KIRKOLLISVERO ANSIOTULOISTA	192,75 €

Sairausvakuutusmaksu	2,04 %
SAIRAUSVAKUUTUSMAKSU ANSIOTULOISTA	314,57 €

VEROT ANSIOTULOISTA YHTEENSÄ	3 637,90 €
-------------------------------------	-------------------

KOKONAISVEROT OSAKEYHTIÖSSÄ VUODELTA 2012

OSAKEYHTIÖN YHTEISÖVERO	9 421,97 €
OSINKOVEROT	
PÄÄOMATULOISTA	707,99 €
ANSIOTULOISTA	3 637,90 €
YHTEENSÄ	13 767,85 €

Osinkojen jakautuminen pääomatuloon ja ansiotuloon, mikäli osinkoa jaettaisiin 10 000 tai 25 000 euroa.

Osinkojen jakautuminen pääomatuloon ja ansiotuloon

Osingon määrä	A	25 000,00 €
Osingon määrä	B	10 000,00 €
Vuotuinen tuotto	8,0 %	
	A	9 439,84 €
Matemaattisen arvon vuotuinen tuotto	B	9 439,84 €

Osingosta 25 % on veronalaista pääomatuloa, siihen määrään saakka, joka on 8 % osakkeen matemaattisesta arvosta, kuitenkin enintään 150 000€

Tällöin pääomatulon määrä on	25 %	A	2 359,96 €
		B	2 359,96 €

8% ylittävältä osalta 75% on veronalaista ansiotuloa

8 % ylittävä osa	A	15 560,16 €
	B	560,16 €
Tästä 75 % ansiotuloa	A	11 670,12 €
	B	420,12 €
Verovapaata tuloa olisi tällöin	A	10 969,92 €
	B	7 219,92 €
PÄÄOMATULOA	A	2 359,96 €
	B	2 359,96 €
ANSIOTULOA	A	11 670,12 €
	B	420,12 €

Verojen määrä pääomatulosta ja ansiotulosta, kun osingon määrä on 10 000 tai 25 000 euroa.

PÄÄOMATULOISTA	A	B
Pääomatuloveroprosentti	30 %	30 %
Pääomatulon määrä osingoista	2 359,96 €	2 359,96 €
VEROT PÄÄOMATULOISTA	707,99 €	707,99 €
ANSIOTULOISTA		
Ansiotuloverojen alaraja	16 100,00 €	16 100,00 €
Vero alarajan kohdalla	8,00 €	8,00 €
Alarajan ylittäjä osa	- €	- €
Vero alarajan ylittävältä osalta	6,50 %	6,50 %
VALTION VERO ANSIOTULOISTA	8,00 €	8,00 €
Kunnallisveroprosentti	20,25 %	20,25 %
KUNNALLISVERO ANSIOTULOISTA	2 363,20 €	85,07 €
Kirkollisveroprosentti	1,25 %	1,25 %
KIRKOLLISVERO ANSIOTULOISTA	145,88 €	5,25 €
Sairausvakuutusmaksu	2,04 %	2,04 %
SAIRAUSSVAKUUTUSMAKSU ANSIOTULOISTA	238,07 €	8,57 €
VEROT ANSIOTULOISTA YHTEENSÄ	2 755,15 €	106,90 €
	A	B
VEROT OSINKOTUOTOISTA YHTEENSÄ	3 463,13 €	814,88 €

LIITE 3: TUTKIMUKSEN LASKELMAT VUONNA 2013

Kommandiittiyhtiön yhtiömiehen tulon jakautuminen pääomatuloiksi ja ansiotuloiksi sekä tulojen verot vuonna 2013.

Verotettava tulo		46 414,00 €
Nettovarallisuus vuonna 2012		
Varat		146 124,92 €
Velat		48 351,32 €
= Nettovarallisuus		97 773,60 €
+ 30 % 12 kk:n aikana maksetuista palkoista		3 605,01 €
= Pääomatulo-osuuden laskentaperuste		101 378,61 €
Vastuunalaisen yhtiömiehen pääoma tuloa on		
20% laskentaperusteesta		20 275,72 €
Loput tilikauden voitosta on ansiotuloa		26 138,28 €
Verot pääomatulosta		
Vero 30%		6 082,72 €
Verot ansiotulosta		
Vero alarajan kohdalla		8,00 €
Vero alarajan ylittävästä osasta	6,5 %	10 038,28 €
		652,49 €
Valtion vero yhteensä		660,49 €
Toimeksiantajan kunnan veroprosentti vuonna 2013		20,25 %
Kunnallisvero ansiotulosta		5 293,00 €
Kirkollisvero toimeksiantajan kunnassa vuonna 2013		1,25 %
Kirkollisvero		326,73 €
Sairausvakuutus maksu vuonna 2013		2,04 %
Sairausvakuutusmaksu		533,22 €
Verot ansiotulosta yhteensä		6 813,44 €
KOMMANDIITTIYHTIÖN YHTIÖMIEHEN		
VEROT YHTEENSÄ VUONNA 2013		12 896,16 €

Vaihtoehtoinen verotus, mikäli yhtiömuoto olisi ollut osakeyhtiö vuonna 2013. Osinkotulon jakautuminen pääomatuloihin ja ansiotuloihin sekä tulojen verotus vuonna 2013.

Osakeyhtiön verotettava tulo	46 414,00 €
Yhteisöverokanta vuonna 2013	24,5 %
Osakeyhtiön verot	11 371,43 €

Osakkeiden matemaattisen arvon laskemiseksi, alla on laskettu vuoden 2012 nettovarallisuus

Vuoden 2012 nettovarallisuus

Varat	146 124,92 €
- Velat	48 351,32 €
= Nettovarallisuus	97 773,60 €
Osakkeiden määrä	10
Edellisen vuoden nettovarallisuus	97 773,60 €
Osakkeiden matemaattinen arvo	9 777,36 €

Toimeksiantajalla on hallussaan osakkeita	10
Toimeksiantajan osakkeiden matemaattinen arvo	97 773,60 €

Jaettava osingon määrä	30 000,00 €
------------------------	-------------

Vuotuinen tuotto	8,0 %
Matemaattisen arvon vuotuinen tuotto	7 821,89 €

Osingosta 25% on veronalaista pääomatuloa, siihen määrään saakka, joka on 8 % osakkeen matemaattisesta arvosta, kuitenkin enintään 150 000€

25 % osingosta	1 955,47 €
Tällöin pääomatulon määrä on	1 955,47 €

8% ylittävältä osalta 75% on veronalaista ansiotuloa

8 % ylittävä osa	22 178,11 €
Tästä 75 % ansiotuloa	16 633,58 €
Verovapaata tuloa olisi tällöin	11 410,94 €
PÄÄOMATULOA	1 955,47 €
ANSIOTULOA	16 633,58 €

VEROJEN LASKEMINEN OSINGOSTA

PÄÄOMATULOSTA

Pääomatuloveroprosentti	30 %
Pääomatulon määrä osingoista	1 955,47 €

VEROT PÄÄOMATULOISTA	586,64 €
ANSIOTULOISTA	
Ansiotuloverojen alaraja	16 100,00 €
Vero alarajan kohdalla	8,00 €
Alarajan ylittäjä osa	533,58 €
Vero alarajan ylittävältä osalta	6,50 %
VALTION VERO ANSIOTULOISTA	42,68 €
Kunnallisveroprosentti	20,25 %
KUNNALLISVERO ANSIOTULOISTA	3 368,30 €
Kirkollisveroprosentti	1,25 %
KIRKOLLISVERO ANSIOTULOISTA	207,92 €
Sairausvakuutusmaksu	2,04 %
SAIRAUSVAKUUTUSMAKSU ANSIOTULOISTA	339,33 €
VEROT ANSIOTULOISTA YHTEENSÄ	3 958,23 €
KOKONAISVEROT OSAKEYHTIÖSSÄ VUODELTA 2013	
OSAKEYHTIÖN YHTEISÖVERO	11 371,43 €
OSINKOVEROT	
PÄÄOMATULOISTA	586,64 €
ANSIOTULOISTA	3 958,23 €
YHTEENSÄ	15 916,30 €

Osinkotulojen jakautuminen pääomatuloon ja ansiotuloon, mikäli osinko olisi jaettu 10 000 tai 25 000 euroa vuonna 2013.

Osingon määrä	A	25 000,00 €
Osingon määrä	B	10 000,00 €
Vuotuinen tuotto	8,0 %	
	A	7 821,89 €
Matemaattisen arvon vuotuinen tuotto	B	7 821,89 €

Osingosta 25% on veronalaista pääomatuloa, siihen määrään saakka, joka on 8 % osakkeen matemaattisesta arvosta, kuitenkin enintään 150 000€

Tällöin pääomatulon määrä on	25 %	A	1 955,47 €
		B	1 955,47 €

8% ylittävältä osalta 75% on veronalaista ansiotuloa

8 % ylittävä osa	A	17 178,11 €
------------------	---	-------------

	B	2 178,11 €
Tästä 75 % ansiotuloa	A	12 883,58 €
	B	1 633,58 €
Verovapaata tuloa olisi tällöin	A	10 160,94 €
	B	6 410,94 €
PÄÄOMATULOA	A	1 955,47 €
	B	1 955,47 €
ANSIOTULOA	A	12 883,58 €
	B	1 633,58 €

Verojen määrät pääomatuloista ja ansiotuloista, jos osingon määrä olisi 10 000 tai 25 000 euroa.

VEROJEN LASKEMINEN OSINGOSTA

PÄÄOMATULOISTA	A	B
Pääomatuloveroprosentti	30 %	30 %
Pääomatulon määrä osingoista	1 955,47 €	1 955,47 €
VEROT PÄÄOMATULOISTA	586,64 €	586,64 €
ANSIOTULOISTA	A	B
Ansiotuloverojen alaraja	16 100,00 €	16 100,00 €
Vero alarajan kohdalla	8,00 €	8,00 €
Alarajan ylittäjä osa	- €	0
Vero alarajan ylittävältä osalta	6,50 %	6,50 %
VALTION VERO ANSIOTULOISTA	8,00 €	8,00 €
Kunnallisveroprosentti	20,25 %	20,25 %
KUNNALLISVERO ANSIOTULOISTA	2 608,93 €	330,80 €
Kirkollisveroprosentti	1,25 %	1,25 %
KIRKOLLISVERO ANSIOTULOISTA	161,04 €	20,42 €

Sairausvakuutusmaksu	2,04 %	2,04 %
SAIRAU SVAKUUTUSMAKSU ANSIOTULOISTA	262,83 €	33,33 €
VEROT ANSIOTULOISTA YHTEENSÄ	3 040,80 €	392,55 €
	A	B
VEROT OSINKOTUOTOISTA YHTEENSÄ	3 627,44 €	979,19 €